

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки

Факультет Автоматизації, комп'ютерно-інтегрованих технологій та систем
(повна назва)

Кафедра Медіасистем та технологій
(повна назва)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
Пояснювальна записка

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Розробка оригінал-макету культурно-мистецького журналу «Textura»
та процесу його виготовлення
(тема)

Виконав:

здобувач 4 року навчання,

групи ВПВПС-22-2

Вероніка ПОГРЕБНЯК

(власне ім'я, прізвище)

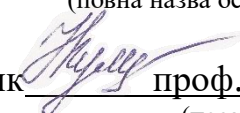
Спеціальність 186 Видавництво та поліграфія
(код і повна назва спеціальності)

Тип програми освітньо-професійна

Освітня програма

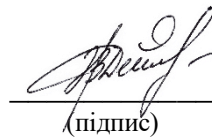
Видавничо-поліграфічна справа

(повна назва освітньої програми)

Керівник проф. Нонна КУЛІШОВА

(посада, власне ім'я, прізвище)

Допускається до захисту
Завідувач кафедри МСТ

(підпис)

Жанна ДЕЙНЕКО

(власне ім'я, прізвище)

2026 р.

Харківський національний університет радіоелектроніки

Факультет Автоматизації, комп'ютерно-інтегрованих технологій та систем
Кафедра Медіасистем та технологій
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Спеціальність 186 Видавництво та поліграфія
Тип програми Освітньо-професійна
Освітня програма Видавничо-поліграфічна справа
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Зав. кафедри МСТ

(підпис)

« 8 » червня 2026 р.

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

здобувачеві Погребняк Вероніці Максимівні
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Розробка оригінал-макету культурно-мистецького журналу «Textura» та процесу його виготовлення

затверджена наказом по університету від 1 червня 2026 р. № 454 Ст

2. Термін подання здобувачем роботи до екзаменаційної комісії 16 липня 2026 р.

3. Вихідні дані до роботи

Вид і призначення видання – журнальне, науково-популярне; кількість назв продукції – 1; формат і частка аркуша – 60×84/8; обсяг видання у сторінках – 64 сторінки; обсяг видання у фізичних друкарських аркушах – 8; тираж видання – 1000 примірників; кольоровість видання – 4+4; тип і відсоток ілюстрацій – 50%, растрові ілюстрації.

4. Перелік питань, що потрібно опрацювати в роботі

Вступ; Аналіз завдання на кваліфікаційну роботу; Аналітичний огляд літератури за темою; розробка технічної характеристики видання; Розробка схеми технічного процесу виготовлення видання; Вибір та обґрунтування способу друку та обладнання; Програмне забезпечення; Проектування дизайну оригінал-макету; Розрахунки обсягу видання; Розрахунки кількості основних матеріалів; Розрахунки тривалості основних редакційно-видавничих операцій; Маршрутно-технологічна карта виробництва; Результати проектування; Економічна частина роботи; Висновки.

5. Перелік графічного матеріалу із зазначенням креслеників, схем, плакатів, комп'ютерних ілюстрацій (п. 5 включається до завдання за рішенням випускової кафедри)

Титульний слайд презентації; Актуальність та мета роботи; Задачі роботи; Цільова аудиторія; Аналіз аналогів; Вибір інструментальних засобів; Інформаційна структура та навігація; Розробка графічного дизайну; Економічна частина; Висновки.

6. Консультанти розділів роботи (п. 6 включається до завдання за наявності консультантів згідно з наказом, зазначеним у п. 1)

Найменування розділу	Консультант (посада, прізвище, ім'я, по батькові)	Позначка консультанта про виконання розділу	
		підпис	дата
Основна частина	проф. Кулішова Н. Є.		12.07.2026
Економічна частина	доц. Потій О.О.		13.07.2026

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Аналіз завдання на кваліфікаційну роботу	08.06.2026	виконано
2	Аналітичний огляд літератури за темою роботи	10.06.2026	виконано
3	Розробка технічної характеристики видання	11.06.2026	виконано
4	Вибір і обґрунтування способу друку	13.06.2026	виконано
5	Створення оригінал-макета видання	22.06.2026	виконано
6	Розробка маршрутно-технологічної карти виготовлення видання	25.06.2026	виконано
7	Економічна частина	27.06.2026	виконано
8	Оформлення пояснювальної записки	30.06.2026	виконано
9	Оформлення графічної частини	9.07.2026	виконано

Дата видачі завдання 8 червня 2026 р.

Здобувач

(підпис)

Керівник роботи

(підпис)

проф. Нонна КУЛІШОВА

(посада, власне ім'я, прізвище)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка кваліфікаційної роботи: 94 с., 14 табл., 25 рис., 34 джерела.

КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ЖУРНАЛ, ДРУКОВАНЕ ВИДАННЯ, ОРИГІНАЛ-МАКЕТ, ВЕРСТКА, ПОЛІГРАФІЯ, ОФСЕТНИЙ ДРУК, ІЛЮСТРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ, СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО, ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН, ЖУРНАЛЬНЕ ВИДАННЯ.

Мета роботи – розробка оригінал-макета культурно-мистецького журналу «Textura», який поєднуватиме сучасні тенденції редакційного дизайну, гармонійну візуальну концепцію та змістове наповнення, присвячене мистецтву, культурі й фактурі матеріалів, для створення естетично привабливого й конкурентоспроможного друкованого видання.

Під час виконання кваліфікаційної роботи було проведено дослідження та практичні розробки, необхідні для створення оригінал-макета журналу. Визначено концепцію видання, обґрунтовано актуальність теми та сформульовано основні завдання. Проведено аналіз сучасного ринку культурно-мистецьких журналів України, досліджено існуючі аналоги й особливості цільової аудиторії. Опрацьовано технічні характеристики видання, обрано формат, обсяг, елементи оформлення, технологію друку, обладнання та програмне забезпечення. У процесі проєктування розроблено єдину дизайнерську концепцію, реалізовану в оформленні обкладинки та внутрішніх розворотів. Також виконано економічне обґрунтування проєкту.

Результатом роботи став оригінал-макет культурно-мистецького журналу «Textura», що поєднує якісне текстове наповнення, сучасні дизайнерські рішення та ілюстративні матеріали, забезпечуючи цілісне сприйняття видання й відповідаючи потребам його цільової аудиторії.

ABSTRACT

Explanatory note of the qualification work: 94 p., 14 tabl., 25 fig., 34 sources.

CULTURAL MYSTERY MAGAZINE, DRUKOVAN VIDANNYA, ORIGINAL LAYOUT, LAYOUT, POLYGRAPHY, OFFSET DRAFT, ILLUSTRATIVE MATERIALS, SUCHASNE MYSTERY, GRAPHIC DESIGN, VIDANNYA MAGAZINE.

Meta-works – development of the original layout of the cultural-mystical magazine “Textura”, which follows current trends in editorial design, a harmonious visual concept and a different appearance, dedicated to mysticism, culture texture of materials to create an aesthetically pleasing and competitive wood look.

At the time of gaining qualified work, research and practical developments necessary for the creation of the original layout of the magazine were carried out. The concept of the vision is defined, the relevance is outlined by those and the main objectives are formulated. An analysis of the current market of cultural and mystical magazines in Ukraine was carried out, and other analogues and the characteristics of the target audience were identified. The technical characteristics of the design have been analyzed, the format, design, design elements, technology, hardware and software have been selected. The design process is divided into a single design concept, implemented in the design of the cover and internal openings. There is also a more economical priming for the project.

The result of the work was the original layout of the cultural-mystical magazine “Textura”, which contains a clear textual content, contemporary design solutions and illustrative materials, ensuring a consistent understanding of the image meeting the needs of your target audience.

ЗМІСТ

	С.
ВСТУП.....	8
1 АНАЛІЗ ЗАВДАННЯ.....	12
1.1 Аналіз технічного завдання	12
1.2 Аналіз цільової аудиторії.....	14
2 АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ ТА АНАЛОГІВ.....	17
2.1 Сучасні тенденції ринку журналів в Україні	17
2.2 Аналіз аналогів	19
2.3 Аналіз вимог до журналів	25
3 РОЗРОБКА ТЕХНІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ВИДАННЯ	27
4 РОЗРОБКА СХЕМИ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИДАННЯ	29
5 ВИБІР ТА ОБҐРУНТУВАННЯ СПОСОБУ ДРУКУ ТА ОБЛАДНАННЯ.....	33
5.1 Вибір та обґрунтування способу друку.....	33
5.2 Вибір та обґрунтування друкарського обладнання	36
5.3 Вибір та обґрунтування технологій виготовлення друкарських форм	41
6 ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	43
6.1 Вибір програмного забезпечення для підготовки тексту	43
6.2 Вибір програмного забезпечення для підготовки зображень	45
6.3 Вибір програмного забезпечення для верстки видання	47
7 ПРОЄКТУВАННЯ ДИЗАЙНУ ОРИГІНАЛ-МАКЕТУ.....	50
7.1 Вимоги до внутрішнього та зовнішнього оформлення	50
7.2 Розробка модульної сітки	51
7.3 Підготовка графіки та зображень	52
7.4 Підготовка текстової інформації	53
7.5 Шрифтове оформлення	54

7.6 Верстка сторінок.....	56
7.7 Створення спуску шпальт	58
8 РОЗРАХУНКИ ОБСЯГУ ВИДАННЯ	60
9 РОЗРАХУНКИ КІЛЬКОСТІ ОСНОВНИХ МАТЕРІАЛІВ	65
10 РОЗРАХУНКИ ТРИВАЛОСТІ ОСНОВНИХ РЕДАКЦІЙНО-ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ.....	70
11 МАРШРУТНО-ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ВИРОБНИЦТВА ВИДАННЯ	72
12 РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЄКТУВАННЯ	75
12.1 Готова обкладинка.....	75
12.2 Приклади сторінок	76
13 ЕКОНОМІЧНА ЧАСТИНА	81
13.1 Характеристика продукції.....	81
13.2 Оцінка ринку збуту.....	82
13.3 Конкуренція	83
13.4 Виробничий план.....	84
ВИСНОВКИ	89
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	92

ВСТУП

Розвиток сучасної видавничо-поліграфічної галузі характеризується активним впровадженням новітніх дизайнерських підходів, технологій верстки та друку, що дозволяє створювати якісні й конкурентоспроможні друковані видання. Особливе місце серед них займають культурно-мистецькі журнали, які не лише інформують аудиторію, але й виконують естетичну функцію, формують візуальну культуру та популяризують мистецтво. Важливим аспектом при створенні такого видання є розробка оригінал-макета, що поєднує продуману композицію, шрифтову систему, кольорову концепцію та врахування технологічних особливостей друку.

У сучасному інформаційному просторі друковані видання залишаються важливим засобом поширення культурних цінностей та мистецьких ідей. Незважаючи на стрімкий розвиток цифрових медіа, журнали продовжують користуватися попитом завдяки можливості поєднання якісного контенту з продуманим візуальним оформленням. Саме тому створення сучасного культурно-мистецького журналу є актуальним напрямом видавничої діяльності, що сприяє популяризації мистецтва та розвитку читачької культури.

Метою роботи є розробка оригінал-макету культурно-мистецького журналу «Textura» з урахуванням сучасних вимог до дизайну, додрукарської підготовки, друку та післядрукарської обробки. Особлива увага приділяється створенню цілісної візуальної концепції видання, яка забезпечуватиме гармонійне поєднання текстового та ілюстративного матеріалу, ефективну навігацію для читача та високий рівень естетичної привабливості.

У межах даної кваліфікаційної роботи буде розроблено культурно-мистецький журнал «Textura», присвячений висвітленню сучасного мистецтва та дизайну, як важливого засобу художньої виразності. Видання надасть читачам можливість ознайомитися з різними аспектами візуальної культури

через поєднання змістовних матеріалів і продуманої графічної подачі. Журнал може бути корисним для студентів творчих спеціальностей, дизайнерів, художників та всіх, хто цікавиться сучасними мистецькими процесами. Завдяки поєднанню текстового та візуального контенту читачі зможуть глибше зрозуміти особливості використання фактур, композиційних рішень і дизайнерських прийомів у сучасному мистецтві та графічному дизайні.

Актуальність даної роботи полягає у необхідності створення сучасного культурно-мистецького журналу з урахуванням тенденцій графічного дизайну та поліграфії. У межах проєкту особлива увага приділяється розробці візуальної концепції журналу «Textura», яка базується на ідеї передачі фактури та матеріальності через графічні засоби, а також обґрунтуванню вибору технологій виготовлення друкованої продукції. Видання покликане ознайомити читачів із різними аспектами сучасного мистецтва та дизайну, а також продемонструвати значення фактури як одного з ключових елементів художньої виразності.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі завдання:

- аналіз технічного завдання та визначення цільову аудиторію журналу;
- дослідження сучасного стану ринку культурно-мистецьких журналів та аналогів;
- розробка технічної характеристики видання;
- вибір та обґрунтування способу друку, обладнання та програмного забезпечення;
- створення оригінал-макету журналу: підготовка ілюстративного та текстового матеріалу, підбір шрифтів, створення структури сторінок, верстка видання, розробка спуску шпальт;
- розрахунки основних виробничих параметрів видання;
- розробка маршрутно-технологічної схеми виготовлення журналу;
- аналіз результатів проєктування оригінал-макету;
- економічне обґрунтування проєкту.

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи містить вступ, розділи з аналізом технічного завдання, дослідженням сучасного ринку журналів та аналогічних видань, розробкою технічної характеристики, вибором технології виготовлення, друкарського обладнання та програмного забезпечення. Окрему увагу приділено проєктуванню дизайну оригінал-макета, розрахункам виробничих показників, розробці маршрутно-технологічної карти та економічному обґрунтуванню проєкту. Робота завершується висновками та списком використаних джерел.

У розділі 1 «Аналіз завдання» розглянуто технічне завдання на проєктування журналу та обґрунтовано актуальність обраної теми.

У розділі 2 «Аналітичний огляд літератури та аналогів» досліджено сучасний стан журнального ринку України, проаналізовано видання-аналоги та вимоги, що висуваються до журнальної продукції.

Розділ 3 «Розробка технічної характеристики видання» містить основні параметри журналу, зокрема його формат, обсяг, призначення та особливості поліграфічного оформлення.

У розділі 4 «Розробка схеми технічного процесу виготовлення видання» наведено послідовність виробничих операцій від додрукарської підготовки до післядрукарської обробки.

У розділі 5 «Вибір та обґрунтування способу друку та обладнання» виконано вибір технології друку та друкарського обладнання з урахуванням особливостей видання.

У розділі 6 «Програмне забезпечення» обґрунтовано вибір програм для підготовки текстових матеріалів, обробки зображень та верстки журналу.

Розділ 7 «Проєктування дизайну оригінал-макета» присвячено створенню візуальної концепції журналу, розробці модульної сітки, підготовці текстового й графічного контенту та верстці сторінок.

У розділі 8 «Розрахунки обсягу видання» було виконано розрахунок обсягу видання в основних поліграфічних одиницях виміру. Зокрема, визначено кількість авторських і обліково-видавничих аркушів, а також

розраховано обсяг внутрішнього блока та обкладинки у фізичних друкарських і паперових аркушах.

Розділ 9 «Розрахунки кількості основних матеріалів було визначено кількість основних поліграфічних матеріалів, необхідних для виготовлення накладу журналу.

Розділ 10 «Розрахунки тривалості основних редакційно-виробничих процесів» було проведено розрахунки тривалості основних редакційно-виробничих процесів, необхідних для створення журналу. Визначено витрати часу на підготовку текстових та ілюстративних матеріалів, розробку оригінал-макета, додрукарську підготовку, друк і виконання післядрукарських операцій.

Розділ 11 «Маршрутно-технологічна карта виробництва видання» містить послідовність виконання технологічних операцій та характеристику виробничого процесу.

У розділі 12 «Результати проєктування» представлено готовий оригінал-макет журналу, приклади сторінок, спусків шпальт та візуалізацію видання.

Розділ 13 «Економічне обґрунтування роботи» містить аналіз витрат на виготовлення журналу, оцінку рентабельності проєкту та основні техніко-економічні показники.

У результаті виконання кваліфікаційної роботи буде розроблено оригінал-макет культурно-мистецького журналу «Textura», який поєднуватиме сучасні принципи редакційного дизайну, продуману структуру, якісний текстовий та візуальний контент. Концепція видання базуватиметься на дослідженні фактури як важливого елемента художньої виразності, що знайде відображення у кольоровій гамі, типографіці, композиційних рішеннях та доборі ілюстративного матеріалу. Розроблений журнал буде орієнтований на поціновувачів мистецтва, дизайну та візуальної культури, а також може використовуватися як приклад сучасного видавничого продукту, створеного з урахуванням актуальних вимог поліграфічного виробництва та редакційного дизайну.

1 АНАЛІЗ ЗАВДАННЯ

1.1 Аналіз технічного завдання

Аналіз технічного завдання на кваліфікаційну роботу потрібно провести на початку розробки, щоб сформулювати перелік вимог до розроблюваного видання та визначити послідовність етапів проектування.

У процесі роботи необхідно розробити оригінал-макет культурно-мистецького журналу «Textura», який поєднуватиме сучасні дизайнерські рішення, якісний візуальний контент та інформативне текстове наповнення. Видання має не лише висвітлювати теми культури, мистецтва та творчості, а й формувати естетичне сприйняття читача, привертати увагу до сучасних мистецьких тенденцій і популяризувати культурний контент серед молодіжної аудиторії. Особливу увагу планується приділити створенню цілісної стилістики журналу, гармонійному поєднанню шрифтових, композиційних та кольорових рішень, а також забезпеченню зручності сприйняття матеріалу. Крім цього, у процесі розробки буде враховано вимоги додрукарської підготовки, друку та післядрукарської обробки для створення якісного та конкурентоспроможного друкованого видання.

Вихідні данні до видання надані у таблиці 1.1. Перелік основних характеристик журналу:

- вид і призначення видання: журнальне, науково-популярне;
- формат і частка аркуша: 60×84/8;
- обсяг видання: 64 сторінки;
- повноколірний друк (4+4);
- тираж: 1000 примірників;
- частка ілюстративного матеріалу: 50%.

Таблиця 1.1 – Вихідні дані до видання, яке розробляється

Характеристика	Видання
Вид і призначення видання	Журнальне, науково-популярне
Кількість назв продукції	Одна, англійською мовою «TEXTURA»
Формат та частка аркуша, см	60×84/8
Формат необрізаного блоку, мм	210×300
Формат обрізаного блоку, мм	205×290
Обсяг видання у сторінках	64 сторінок
Тираж, прим.	1000
Кольоровість	Повнокольорове (4+4)
Папір для друку	Крейдований матовий щільністю 130 г/м ²
Спосіб друку	Офсетний
Тип і відсоток ілюстрацій	50%, растрові
Скріплення	Шиття ниткою
Тип обкладинки	М'яка обкладинка типу 3
Зовнішнє оформлення видання	Повнокольоровий друк 4+4

Відповідно до ДСТУ 4489:2005 «Видання книжкові та журнальні. Вимоги до форматів» [1] для журналу «Textura» було обрано формат 60×84/8 з форматом необрізаного блоку 210×300 мм та форматом обрізаного блоку 205×290 мм. Такий формат відповідає вимогам до журнальних видань і є оптимальним для культурно-мистецької тематики. Він забезпечує достатню площу для розміщення текстової та ілюстративної інформації, дозволяє створювати виразні композиції розворотів і підтримує сучасну журнальну стилістику. Крім того, формат є зручним як для читання, так і для поліграфічного виготовлення, забезпечуючи раціональне використання паперу та високу якість друку.

Внутрішній блок журналу планується друкувати на глянцевому крейдованому папері щільністю 130 г/м². Такий матеріал забезпечує якісне відтворення фотографій, ілюстрацій та кольорової графіки, що є важливим для видання з великою кількістю візуального контенту. Повноколірний друк 4+4 дозволяє передати насичені кольори, деталі зображень та підтримати загальну естетичну концепцію журналу. Завдяки офсетному способу друку можна гарантувати високу якість поліграфічного відтворення та є ефективним рішенням для середнього тиражу.

Для скріплення внутрішнього блоку обрано ниткошвейний спосіб, який забезпечує надійність конструкції, довговічність видання та комфортне користування журналом. Такий тип скріплення дозволяє сторінкам краще розкриватися та позитивно впливає на зручність перегляду розворотів. Для журналу передбачена м'яка обкладинка типу 3, яка є поширеним рішенням для сучасних журнальних видань. Вона забезпечує достатню міцність, зручність експлуатації та водночас дозволяє зберегти легкість і гнучкість видання. [2]

Зовнішнє оформлення журналу також передбачає повноколірний друк 4+4, що дозволить створити виразну та візуально привабливу обкладинку. Завдяки сучасному дизайну, якісному поліграфічному виконанню та продуманій композиції журнал «TEXTURA» повинен відповідати сучасним вимогам видавничої галузі, бути конкурентоспроможним на ринку культурно-мистецьких видань та забезпечувати комфортну взаємодію читача з друкованим продуктом.

1.2 Аналіз цільової аудиторії

Починаючи проєктування культурно-мистецького журналу «Textura», важливо визначити психологічний портрет споживача, оскільки саме він дозволяє сформулювати ефективну дизайн-концепцію видання, зрозуміти потреби цільової аудиторії та адаптувати візуальне й текстове наповнення під її очікування. Аналіз потенційного читача допомагає визначити стилістику журналу, характер верстки, способи подачі матеріалу, а також майбутню маркетингову концепцію та канали поширення видання.

Журнал «Textura» орієнтований переважно на аудиторію людей віком від 18 до 35 років незалежно від статі, які цікавляться сучасною культурою, мистецтвом, дизайном, фотографією, архітектурою, творчими практиками та візуальною естетикою. Основною цільовою аудиторією є студенти творчих спеціальностей, молоді митці, дизайнери, фотографи, представники культурної сфери та люди, які активно взаємодіють із сучасним медіапростором.

Ознаки цільової аудиторії читачів журналу:

- рівень освіти: загальна середня, незакінчена вища або вища освіта;
- географічне розташування: переважно жителі міст та великих населених пунктів;
- володіння мовами: українська, англійська на базовому рівні або вище;
- взаємодія з інтернетом: активне користування соціальними мережами, онлайн-медіа та цифровими платформами;
- способи покупки або отримання видання: книгарні, артпростори, онлайн-замовлення та доставка поштою;
- хобі: відвідування виставок, фотографія, читання, графічний дизайн, перегляд арт-контенту, сучасна музика та кіно;
- сфера роботи чи навчання: творчі, гуманітарні або культурні спеціальності;
- рівень прибутку: середній або вище середнього;
- життєві цінності: самовираження, творчість, естетика, розвиток, культурна обізнаність та індивідуальність.

Типовий споживач журналу «Textura» це молода людина, яка активно цікавиться сучасною культурою та візуальними комунікаціями, слідкує за творчими тенденціями та використовує друковані видання не лише як джерело інформації, а і як естетичний об'єкт. Наприклад, представником цільової аудиторії може бути дівчина 22 років, студентка спеціальності «Графічний дизайн», яка проживає у великому місті, активно користується Instagram, Pinterest та Behance, відвідує культурні заходи, виставки та фестивалі, цікавиться сучасною типографікою, фотографією та редакційним дизайном. Вона поєднує навчання з фрилансом або творчою роботою, має середній рівень доходу та часто купує мистецькі журнали або дизайнерські видання для натхнення й професійного розвитку.

Визначений психологічний портрет споживача безпосередньо впливає на формування дизайн-концепції журналу «Textura». Оскільки аудиторія орієнтується на сучасну естетику та візуальну виразність, дизайн видання має

бути мінімалістичним, але водночас динамічним і стильним. Значна увага повинна приділятися композиції сторінки, великим якісним зображенням, поєднанню чистого простору та акцентних графічних елементів.

Для журналу «Textura» доцільним є використання сучасних гротескних шрифтів із чіткою ієрархією заголовків і текстових блоків, що забезпечуватиме комфортне читання та візуальну легкість. Кольорова гама повинна залишатися переважно нейтральною з використанням окремих акцентних кольорів для створення емоційного ритму та підсилення характеру окремих рубрик. Водночас модульна система верстки має поєднувати структурованість із творчою свободою, що дозволить ефективно працювати з різними типами контенту, від інтерв'ю та статей до фотопроектів і мистецьких добірок.

Таким чином, психологічний портрет споживача демонструє, що журнал «Textura» повинен бути не лише інформаційним носієм, а й повноцінним візуальним об'єктом, здатним викликати емоційне зацікавлення, надихати читача та відповідати сучасним тенденціям редакційного дизайну.

2 АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ ТА АНАЛОГІВ

2.1 Сучасні тенденції ринку журналів в Україні

Ринок журналів в Україні переживає глибоку кризу, яка різко загострилася після 2022 року. За даними Книжкової палати України, у 2021 році в країні було випущено 2131 найменування періодичних видань тиражом 62,33 млн примірників, тоді як у 2022 році, через повномасштабне вторгнення ці показники впали майже на третину, до 1 439 видань і 37,8 млн примірників [3]. Падіння тривало й далі: у 2023 році, вийшло лише 1337 найменувань періодичних видань тиражом 16,21 млн примірників. Причиною стали не лише прямі наслідки війни, зруйнована інфраструктура друку, переїзд редакцій, а й зростання вартості друку, скорочення реклами та перехід читачів у цифровий формат. Журнали становлять основну частину цього сегменту, а саме 86,2% від кількості періодичних видань у 2023 році [3], і скорочуються дещо повільніше за газети.

Для видавництва ситуація також залишається складною. Станом на початок 2024 року в Україні видавалося 1174 друкованих медіа, а з 2022 по 2024 рік понад 100 журналів так і не відновили вихід [4]. Водночас за 2025 рік понад 400 компаній, що видають газети й журнали, отримали державну й місцеву підтримку на 393,4 млн грн, більша частина коштів зосередилась в Києві, Дніпрі та Харкові [5]. Це підкреслює загальну тенденцію: видавнича активність дедалі більше концентрується у великих містах.

На цьому фоні культурно-мистецькі журнали вирізняються як один із найстаріших і водночас найбільш вразливих сегментів періодичних видань. Традиція почалась в ХХ столітті, коли у Львові вийшов журнал «Українське мистецтво», а пізніше її підтримували «Українська культура» та «Український театр», що виходив друком понад сто років, з 1917-го по 2018-й роки [6]. Головна особливість цього сегмента полягає в тому, що періодичні культурно-

мистецькі видання рідко окупаються за рахунок реклами чи продажів і значною мірою залежать від державного та інституційного фінансування. Унаслідок цього вони безпосередньо вразливі до загального стану видавничого ринку.

Сучасний ринок журналів формується з двох протилежних сегментів. Перший: фахові, рецензовані видання при наукових інституціях, що фінансуються переважно з бюджету і орієнтовані тільки на дослідників, кураторів та мистецтвознавців. Попит на більш масовий мистецький журнал, орієнтований на ширшу культурну спільноту, при цьому залишається задовільним у повному обсязі. Другий: нові цифрові медіа про музику, мистецтво чи кіно, працюють у вузькій ніші. Саме цей сегмент виявився стійкішим до військових потрясінь, при цьому з'являлися нові онлайн-проекти, орієнтовані на осмислення військового досвіду через мистецтво – наприклад, запущений у 2025 році двомовний журнал «Re/visions», який виходить щомісяця українською та англійською мовами і звертається одразу до української й міжнародної аудиторії [7].

Загалом ринок культурно-мистецьких журналів в Україні представляє собою вузький, фрагментований, але концептуально стійкий сегмент усередині значно більшого і нестабільного ринку періодичних видань. Він тримається не на рекламі, а на академічному інтересі, ентузіазмі невеликих редакцій і підтримці культурних інституцій. Саме ця орієнтація на якісний контент для вузької, але вибагливої аудиторії робить сегмент перспективним для створення нових спеціалізованих видань. Незважаючи на складні економічні умови та скорочення загальних тиражів друкованої продукції, попит на якісний культурний контент зберігається. Це створює передумови для розробки сучасних культурно-мистецьких журналів, здатних поєднувати актуальне змістове наповнення, якісний дизайн та відповідність потребам сучасного читача.

2.2 Аналіз аналогів

Для початку роботи над журналом потрібно провести аналіз аналогів. Це дасть розуміння, на що саме потрібно звертати увагу при створенні видання; дозволить визначити актуальні тенденції у сфері дизайну; допоможе виявити композиційні рішення та сформувати візуальну структуру журналу. Саме це допоможе уникати помилок та недоліків при створенні продукту.

Для аналізу було обрано та проаналізовано 6 видань.

Журнал «Антиквар», № (6) 133: Самаркандська епопея українських художників: 1941-1944, 2023 рік (рис. 2.1) [8] є прикладом спеціалізованого культурно-мистецького видання. Дизайн журналу побудований на принципах стриманості та академічності, що дозволяє зосередити увагу на змісті матеріалів та представлених ілюстраціях.

Обкладинка проста без великої кількості елементів, наявний заголовок та тема номера, нічого зайвого, це створює відчуття простору та легкості. Такий дизайн чіпляє не яскравістю, а стриманістю.

Розвороти мають чітку модульну сітку, складену з двох стовпців, проте, деякі розвороти можуть бути заверстані в три ряди, але все ж притримуватись сітці. Ілюстраціям приділено особливу увагу, вони займають більшу частину сторінки, під кожною є підпис з назвою.

Текст зазвичай заверстаний однією колонкою, щоб не відволікати, але й доповнювати інформацією розвороти. В виданні використано два шрифти: класична антиква з відкритим контрастом між жирними та тонкими лініями для логотипа, для блоків тексту використано класичний шрифт з засічками. Через невеликий кегль і щільну верстку текстові блоки подекуди виглядають занадто масивними, що може знижувати комфорт читання [9].

Видання має значний обсяг, орієнтовно 150–200 сторінок. Для оформлення використано м'яку обкладинку з глянцевим ламінуванням, що забезпечує захист поверхні та покращує зовнішній вигляд журналу. Враховуючи обсяг видання, можна припустити, що для скріплення блока

використано ниткошвейний спосіб, який забезпечує міцність конструкції та комфортне розкриття сторінок. Таке рішення є характерним для мистецьких видань великого обсягу.

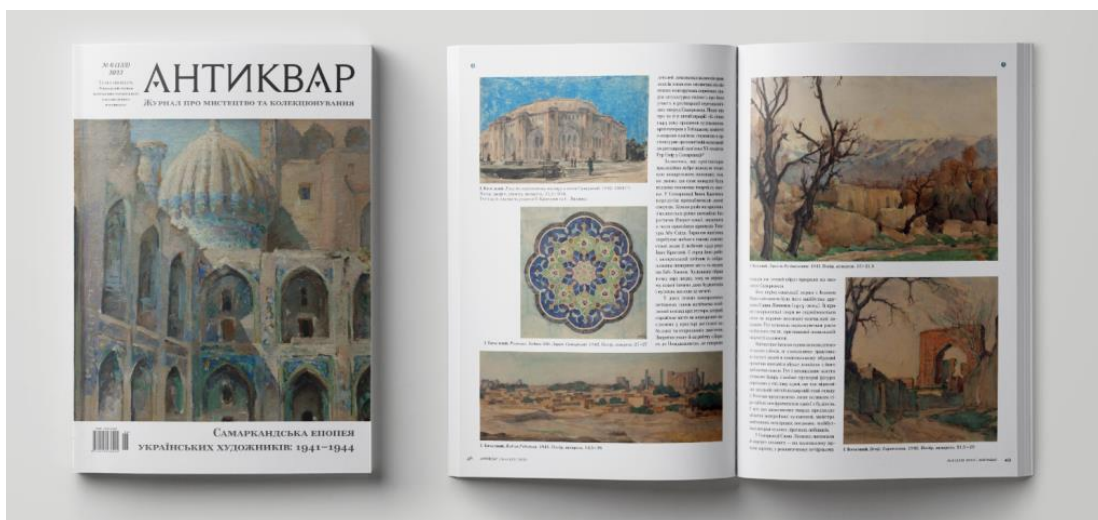

Рисунок 2.1 – Журнал «Антиквар» №(6)133:

Самаркандська епопея українських художників: 1941-1944, 2023 рік

Джерело: Antikvar.ua [8]

Журнал «ART UKRAINE», спеціальне видання на честь 10 річниці, 2017 рік (рис. 2.2) [10]. Дизайн журналу приставляє собою класичний арт-продукт з яскравою обкладинкою на якій немає нічого зайвого, крім логотипу та номеру видання. Це має гарно привертати увагу, але в загальній масі журналів на тему мистецтва може змішатись з конкурентами.

Розвороти мають модульну сітку складену з трьох колонок, за рідким винятком початкові сторінки не сліднують їй для виділення нового розділу. Ілюстрації займають половину простору, гарно вписуються в композицію та підкреслюють подану інформацію.

Шрифтове оформлення розвороту побудоване на контрасті двох гарнітур. Для назви розділу використано великий гротескний шрифт без засічок, який формує виразну візуальну домінанту над основними блоками тексту. Заголовок інтегрований у композицію сторінки та виконує не лише інформаційну, а й декоративну функцію. Для основного тексту використано шрифт із засічками, що

забезпечує зручність читання великих текстових масивів та створює контраст із заголовковою гарнітурою. Таке поєднання шрифтів дозволяє вибудувати чітку ієрархію інформації та зробити розворот більш виразним.

Журнал має значний обсяг та належить до якісних культурно-мистецьких видань. Обкладинка м'яка з глянцевою ламінацією, яка підсилює насиченість кольорів та привертає увагу читача. З огляду на товщину блока, можна припустити використання скріплення ниткою, що забезпечує довговічність видання та його зручне використання.

Рисунок 2.2 – Журнал «ART UKRAINE»,
спеціальне видання на честь 10 річниці, 2017 рік.

Джерело: Artkyiv [10]

Журнал Solomiya №1 «WAR BUT ART» (рис. 2.3) [11] – це абстрактний арт-журнал присвячений боротьбі проти повномасштабного вторгнення. Тим самим дизайн підкреслює хаотичність та біль. На обкладинці розміщено контрастне зображення та невеликий логотип, щоб не відволікати увагу від центральної композиції.

Розвороти не мають чіткої структури, зустрічається як двоколончата так і трьохколончата сітка. Інформація ділиться не на розвороти а суто на текст та зображення, вони доповнюють один одного. Зображення грають дуже важливу роль, їм приділена дуже велика увага на сторінках. Зазвичай заверстані на цілий розворот або його половину.

Шрифтове оформлення журналу побудоване на поєднанні двох контрастних гарнітур. Для заголовків використовується гротескний шрифт без засічок із геометричними формами та високою насиченістю. Великі літери формують сильний композиційний акцент і часто виступають не лише інформаційним, а й графічним елементом дизайну. Основний текст набраний шрифтом із засічками, що забезпечує комфортне читання довгих текстових матеріалів. Для організації тексту активно застосовуються різні накреслення гарнітур: Regular, Bold та Italic.

Видання має менший обсяг порівняно з попередніми аналогами. Для оформлення використано м'яку матову обкладинку, яка відповідає сучасним тенденціям редакційного дизайну. Внутрішній блок також надрукований на матовому папері, що створює цілісне візуальне сприйняття видання. Враховуючи орієнтовний обсяг близько 64 сторінок, можна припустити використання скріплення на скобу, яке часто застосовується для журналів середнього обсягу.

Рисунок 2.3 – Журнал Solomiya №1 «WAR BUT ART»

Джерело: Solomiyamag [11]

Журнал FRIEZE «Contemporary Art and Culture» (рис. 2.4) [12] – типовий представник культурно-мистецького журналу. На обкладинці розміщено контрастне зображення, логотип та зміст номера. Сам зовнішній дизайн не дуже відрізняється на фоні маси конкурентів, але свою ідентичність він все ж зберігає.

Розвороти побудовані на чіткій трьохколончатій сітці, яка задає ритм і логіку читання. Вона дозволяє рівномірно розподіляти текст і зображення, зберігаючи баланс і впорядкованість композиції. Така структура є гнучкою у використанні, але через рівномірність може зменшувати акцентність окремих елементів без додаткового контрасту.

Для текстових блоків використано шрифт із засічками, що добре підходить для друкованих матеріалів. Проте при щільному наборі у вузьких колонках він може втрачати читабельність: текст виглядає злитим і важким для сприйняття. Це можна покращити за рахунок більшого інтерліньяжу або додавання візуального повітря між абзацами.

Видання має обсяг приблизно 100-150 сторінок та вирізняється високою якістю поліграфічного виконання. Для обкладинки використано м'який крейдований папір з глянцевою ламінацією. Через значний обсяг блока можна припустити використання скріплення ниткою, яке забезпечує міцність конструкції та відповідає преміальному позиціонуванню журналу.

Рисунок 2.4 – Журнал FRIEZE «Contemporary Art and Culture», 2025 рік.
Джерело: Frieze [12]

Журнал «Secrets: Aperture» No. 263, 2026 рік (рис. 2.5) [13] присвячений графічному дизайну та візуальній культурі. Дизайн журналу звичний – класична обкладинка з маленьким логотипом, що не відволікає увагу від

головного зображення. Приємні кольорі, але не чіпляють око, на стенді він буде мало помітний.

Розвороти у виданні загалом будуються на принципі контрасту та асиметрії. Такий підхід формує динамічний ритм перегляду, чергуючи візуально насичені й мінімалістичні площини. Водночас зберігається чітка ієрархія елементів: заголовки, підписи та основний текст організовані так, щоб направляти рух погляду і не перевантажувати сторінку.

Типографіка видання базується на використанні шрифтів із засічками для основного тексту, підкреслює інтелектуальний характер контенту. Заголовки мають більш стриманий і витончений вигляд, часто з більшими інтервалами та меншою щільністю, що додає композиції легкості.

Журнал має орієнтовний обсяг від 80 до 100 сторінок. Для оформлення використано м'яку ламіновану обкладинку з акцентом на якісне відтворення фотографічних матеріалів. Зважаючи на обсяг та мистецьку тематику видання, можна припустити використання скріплення ниткою, що забезпечує довговічність журналу та якісне розкриття розворотів.

Рисунок 2.5 – «Secrets: Aperture» No. 263, 2026 рік

Джерело: Aperture [13]

Отже, після проведеного аналізу було виділено, що всіх журналах на обкладинці розміщується контрастне зображення, яке буде привертати увагу.

Заголовок не дуже великий за розміром, таке рішення не відволікає увагу від палітурки і водночас дозволяє його не загубити. Також з додаткових елементів розміщується номер випуску та, якщо наявна, назва. Гарнітури для текстових блоків використовують із засічками, вони дозволяють легко читати великі масиви тексту, не втрачаючи чіткість. Але слід бути уважним при виборі шрифту, бо якщо зробити маленькій інтерліньяж, текст буде виглядати змішаним і буде дуже важко виділяти окремі слова. Для заголовків же, навпаки, використовують гротескний шрифт, він створює контраст між основними блоками тексту. Також при аналізі було виділено два популярних типи модульної сітки: дві та три колонки. Якщо верстати в три колонки, розворот виглядає дуже насиченим контентом, складається враження, що на сторінці мало повітря. При верстанні в дві колонки, контент розподіляється більш рівномірно, зберігається баланс між кількістю тексту та зображеннями. Щодо ілюстраційного матеріалу, він займає близько 50% всього простору, зустрічаються також розвороти лише з рисунками на всю сторінку. Колонтитул здебільшого розміщений в нижніх зовнішніх кутах, таке місце не відволікає на себе увагу. Також під час аналізу аналогів було встановлено, що більшість культурно-мистецьких журналів мають м'яку ламіновану обкладинку, яка забезпечує захист видання від механічних пошкоджень та покращує його зовнішній вигляд. Для скріплення блока переважно використовується шиття нитками, особливо у виданнях великого обсягу, оскільки воно забезпечує міцність конструкції, довговічність та зручне розкриття розворотів.

2.3 Аналіз вимог до журналів

Проектування оригінал-макету культурно-мистецького журналу передбачає чітке дотримання стандартів видавничо-поліграфічної справи. Для того щоб видання було правильно та якісно заверстане потрібно приділити особливу увагу всім етапам: від формату до шрифтового та ілюстраційного

матеріалу. Кінцевим результатом роботи має стати сучасне культурно-мистецьке видання, здатне привернути увагу читачів і зайняти конкурентну позицію на ринку друкованої продукції.

Відповідно до ДСТУ 3017-95 «Видання. Основні види. Терміни та визначення» [14] «журнальне видання» визначається як неперіодичне друковане видання у вигляді блока скріплених у корінці аркушів друкованого матеріалу встановленого формату в обкладинці або оправі, яке видавничо пристосоване до специфіки даного періодичного видання. Оскільки видання, що розробляється, не належить до категорії дитячих чи спеціалізованих видань, під час створення його оригінал-макету необхідно керуватися вимогами таких нормативних документів:

- ДСТУ 4489:2005 «Видання книжкові та журнальні. Вимоги до форматів»;
- ДСТУ 3017-95 «Видання. Основні види. Терміни та визначення»;
- ДСТУ 4861:2007 «Видання. Вихідні відомості»;
- ДСТУ 4826:2007 «Інформація та документація. Видання інформаційні. Загальні вимоги»;
- ДСТУ ГОСТ 7.84:2008 «Видання. Обкладинки та палітурки. Загальні вимоги та правила оформлення»
- СОУ 22.2-02477019-15:2010 «Поліграфія. Обкладинки та палітурки.

Отже, для розробки якісного оригінал-макету журналу, важливо дотримуватись стандартів верстки вимог ДСТУ.

3 РОЗРОБКА ТЕХНІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ВИДАННЯ

Під час виконання роботи було визначено технічні характеристики видання, які відповідають його концепції, функціональному призначенню та вимогам поліграфічних стандартів щодо конструкції й оформлення. Розроблена технічна характеристика є основою для вибору необхідних матеріалів, обладнання та технологічних операцій, що застосовуватимуться у процесі виготовлення видання. Крім того, саме від її параметрів залежить формування загальної схеми технологічного процесу виробництва.

У табл. 3.1 наведено технічну характеристику журналу «Textura».

Таблиця 3.1 – Технічна характеристика видання.

Параметр	Значення
Вид видання і призначення	
За цільовим призначенням	Науково-популярне
За матеріальною конструкцією	Журнальне
Знакова природа інформації	Текстово-ілюстраційна
За періодичністю	Неперіодичне
Формат видання	
Формат і частка паперового аркуша, см	60×84/8
Формат необрізаного блоку, мм.	210×300 мм
Обсяг видання	
Фізичні друкарські аркуші	8
Умовні друкарські аркуші	7,5
Паперові аркуші	4
Сторінки	64
Зошити	8
Тираж видання	1000
Поліграфічне оформлення	
Кольоровість видання та його елементів	4+4
Площа аркуша, зайнята ілюстраціями	50
Характер ілюстрацій	Растрові, векторні декоративні елементи
Кольоровість видання та його елементів	Основний блок: 4+4, обкладинка: 4+0
Характер ілюстрацій	Растрові, векторні декоративні елементи
Варіант оформлення шпальт	2

Продовження таблиці 3.1

Параметр	Значення
Гарнітура, кегль і накреслення шрифтів	Гарнітура заголовків – Cormorant Garamond Гарнітура основного тексту – Montserrat Основний текст – 10 пт, накреслення Regular Основні заголовки – 48 пт, накреслення Bold Заголовки статей – 24 пт, накреслення Bold Допоміжний текст – 9 пт, накреслення Regular
Спосіб друку сторінок та обкладинки	Офсетний друк
Конструкція видання	
Спосіб комплектування блоку	Підбір
Спосіб скріплення	Шиття ниткою
Тип і конструкція обкладинки	Тип 3
Оформлення обкладинки	Матова ламінація
Папір для друкування основного блоку та інших елементів видання	Папір крейдований, 130 г/м ² Папір крейдований, 250 г/м ²

Таким чином, було визначено основні технічні параметри видання, зокрема його вид і призначення, форматні характеристики, обсяг у поліграфічних величинах, тираж, а також елементи оформлення та конструктивні особливості, необхідні для подальшого процесу виготовлення.

4 РОЗРОБКА СХЕМИ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИДАННЯ

Процес виготовлення журналу «Textura» складається з трьох основних етапів: додрукарської підготовки, друку та післядрукарської обробки. Кожен із них є важливою складовою виробничого процесу і безпосередньо впливає на якість готового видання. Схему технологічного процесу виготовлення журналу наведено на рисунку 4.1.

На додрукарському етапі виконується розробка структури журналу, визначаються його технічні характеристики, готуються текстові та ілюстративні матеріали, а також створюється загальна дизайн-концепція видання. Після збору матеріалів проводиться їх редагування, що дозволяє забезпечити логічну структуру, цілісність змісту та відповідність матеріалів загальній тематиці журналу. Наступним кроком є створення оригінал-макета, який включає верстку сторінок, формування модульної сітки, розміщення текстових і графічних елементів, а також підготовку обкладинки.

Перед передачею макета у друк виконується його технічна перевірка. Усі зображення переводяться у колірну модель СМУК із роздільною здатністю 300 dpi, перевіряються вильоти, наявність шрифтів, правильність розташування елементів та відповідність макета вимогам поліграфічного виробництва. Після цього здійснюється спуск шпальт і виконується кольоропроба, яка дозволяє оцінити правильність передачі кольорів та за потреби внести останні коригування. Завершальним етапом додрукарської підготовки є виготовлення друкарських форм за технологією Computer-to-Plate (CtP), що забезпечує високу точність перенесення інформації на друкарські пластини та стабільну якість друку.

На друкарському етапі насамперед проводиться налаштування друкарського обладнання КВА Rapida 105, встановлюються друкарські форми, перевіряється подача фарби та суміщення кольорів. Після цього

виконується пробний друк, який дозволяє оцінити якість відбитка та переконатися у правильності всіх налаштувань. Друк основного накладу здійснюється офсетним способом на крейдованому матовому папері щільністю 130 г/м² із кольоровістю 4+4, що забезпечує чітке відтворення тексту, насичені кольори та високу деталізацію ілюстрацій. Обкладинка друкується на крейдованому папері щільністю 250 г/м² у кольоровості 4+4, що дозволяє отримати якісне повнокольорове зображення на лицьовій стороні. Протягом усього друкарського процесу здійснюється контроль якості, під час якого перевіряється точність суміщення фарб, рівномірність кольорових заливок і відсутність друкарських дефектів.

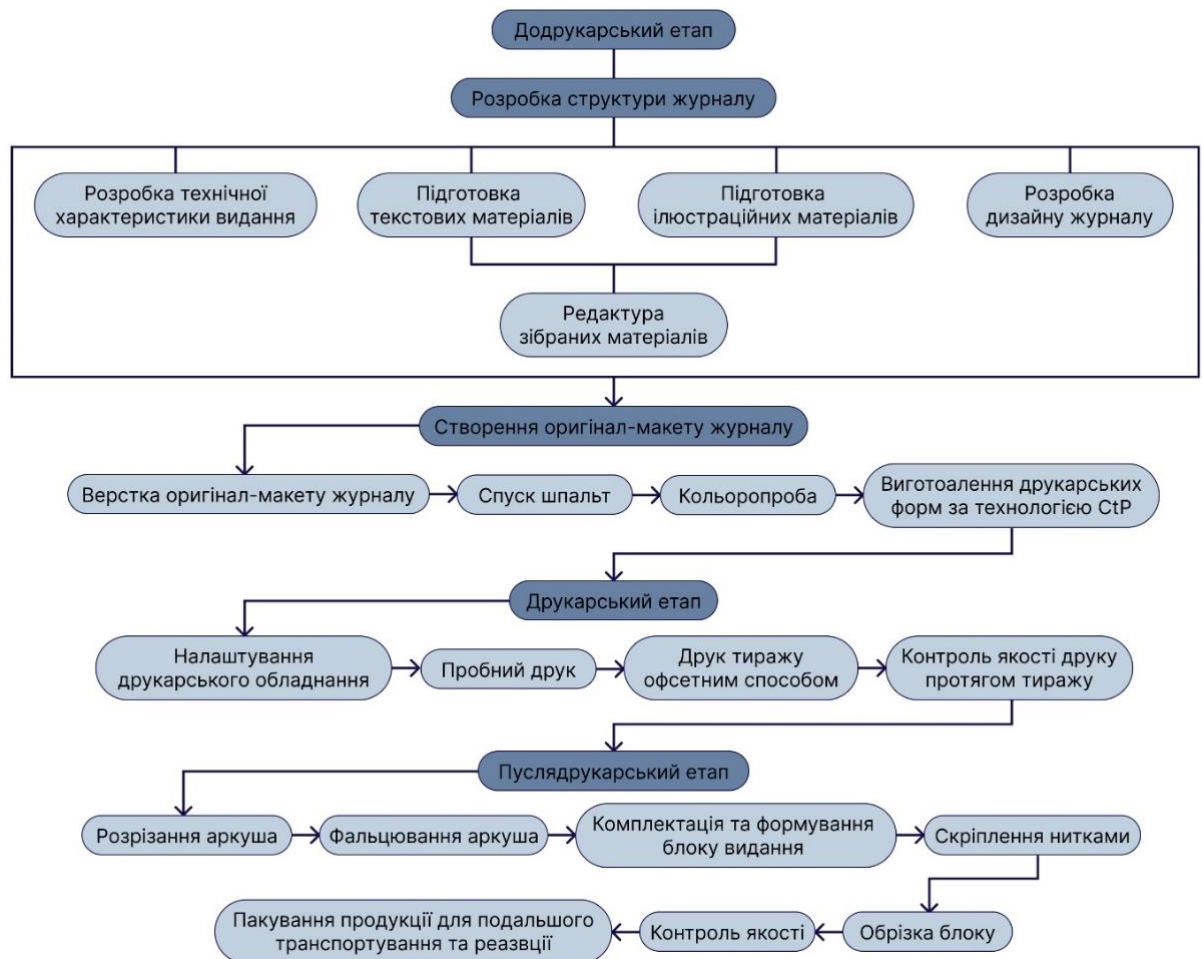

Рисунок 4.1 – Схема технологічного процесу виготовлення видання

Джерело: Власна розробка

Після завершення друку розпочинається післядрукарська обробка. Надруковані аркуші розрізаються та фальцюються відповідно до схеми спуску шпальт, після чого комплектуються у правильній послідовності та формуються у книжковий блок. Для скріплення блока використовується ниткошвейний спосіб, який забезпечує високу міцність конструкції, довговічність видання та комфортне розкриття розворотів. Після зшивання виконується обрізка блока до остаточного формату 205×290 мм і проводиться контроль якості готового виробу.

На завершальному етапі обкладинка проходить матове ламінування, що підвищує її зносостійкість, захищає від механічних пошкоджень та надає журналу більш презентабельного вигляду. Після приєднання обкладинки до книжкового блока готовий наклад пакується для подальшого транспортування та реалізації.

Отже, у результаті розробки схеми технологічного процесу виготовлення журналу «Textura» було сформовано послідовність виробничих операцій, яка забезпечує виготовлення якісного друкованого видання відповідно до сучасних поліграфічних вимог. Розроблена технологічна схема охоплює всі основні етапи виробництва: від створення концепції, підготовки текстових та ілюстративних матеріалів і розробки оригінал-макета до виготовлення друкарських форм, друку накладу та виконання післядрукарської обробки.

Найважливішим етапом технологічного процесу є додрукарська підготовка, оскільки саме на цьому етапі формується загальна концепція журналу, визначаються його технічні характеристики, створюється дизайн, виконується верстка та проводиться остаточна перевірка макета перед передачею у друк. Саме якість виконання цих операцій значною мірою визначає зовнішній вигляд майбутнього видання та дозволяє уникнути помилок під час виробництва.

Використання технології Computer-to-Plate, офсетного способу друку та ниткошвейного скріплення забезпечує високу якість відтворення текстового й

ілюстративного матеріалу, міцність конструкції видання та його довговічність. У сукупності обрані технологічні рішення дозволяють отримати сучасний культурно-мистецький журнал, який відповідатиме вимогам поліграфічного виробництва, буде зручним у використанні та матиме привабливий зовнішній вигляд.

5 ВИБІР ТА ОБҐРУНТУВАННЯ СПОСОБУ ДРУКУ ТА ОБЛАДНАННЯ

5.1 Вибір та обґрунтування способу друку

Культурно-мистецький журнал поєднує значний обсяг текстового матеріалу з великою кількістю ілюстрацій та фотографій, тому під час виготовлення однаково важливо передати якість відтворення зображень так і комфортність сприйняття тексту. Вибір технології друку повинен забезпечувати точні передачу кольорів, дрібних деталей ілюстрацій та високу чіткість елементів тексту. Крім того, обраний тип друку впливає на довговічність видання, його зовнішній вигляд та економічну доцільність виробництва.

Оскільки в розроблюваному журналі важливу роль відіграють як текстові матеріали, так і ілюстрації та фотографії, під час вибору способу друку необхідно враховувати низку ключових критеріїв. До них належать висока якість друку, що забезпечує точну передачу деталей зображень, чітке відтворення текстової інформації, економічна доцільність виготовлення тиражу в 1000 примірників, а також можливість друку на різних видах паперу, передбачених конструкцією видання (табл. 5.1).

Таблиця 5.1 – Порівняння способів друку

Критерій	Способи друку		
	Офсетний друк	Цифровий друк	Глибокий друк
Якість друку	Висока якість відтворення тексту та зображень, точна передача кольорів.	Висока, проте поступається при відтворенні дрібних деталей і великих заливок	Дуже висока друку, відмінна передача кольорів.
Доцільний розмір накладу	Середні та великі наклади, від 500-1000 примірників	Малі та середні наклади, до 500-1000 примірників	Дуже великі наклади, від 5000 і більше примірників
Собівартість друку 1000 екземплярів	Оптимальна	Висока	Дуже висока

Продовження таблиці 5.1

Критерій	Способи друку		
	Офсетний друк	Цифровий друк	Глибокий друк
Підготовка до друку	Потребує виготовлення форм	Мінімальна підготовка, не потребує форм	Потребує виготовлення форм
Підтримка матеріалів для друку	Широкий вибір паперу та картону різної щільності	Залежить від обладнання	Різні види паперу та картону, плівки, шпалери тощо
Кольоровість	СМУК, Pantone	СМУК, Pantone дуже обмежено	До 6 фарб
Післядрукарська обробка	Підтримує всі основні види	Обмежена	Можлива, але залежить від матеріалу

Офсетний друк є одним із найпоширеніших способів виготовлення журнальної продукції завдяки високій якості відтворення тексту та зображень, стабільності друкарського процесу й економічній ефективності при середніх і великих накладах. Ця технологія забезпечує чітку передачу дрібних деталей, рівномірне нанесення фарби та точне відтворення кольорів, що особливо важливо для культурно-мистецьких журналів, у яких текстова та візуальна складові мають однаково важливе значення. Офсетний друк підтримує широкий вибір паперів різної щільності та фактури, що дає можливість реалізовувати різноманітні дизайнерські рішення. Крім того, при накладах від 500–1000 примірників цей спосіб друку є економічно вигіднішим порівняно з цифровим друком. Саме тому більшість сучасних журналів, каталогів та іншої періодичної продукції виготовляються офсетним способом [15].

Цифровий друк є сучасною технологією, яка дозволяє переносити зображення безпосередньо з електронного макета на матеріал без виготовлення друкарських форм. Завдяки цьому скорочується час підготовки до друку та спрощується виробничий процес. Основними перевагами цифрового друку є оперативність виконання замовлень, можливість швидкого внесення змін до макета та висока якість відтворення текстової й графічної інформації. Найбільш ефективним цифровий друк є при виготовленні продукції невеликими накладками, коли витрати на підготовчі процеси мають

суттєве значення. Його широко застосовують для друку рекламної продукції, буклетів, каталогів, брошур та малотиражних видань. Однак зі збільшенням накладу собівартість одного примірника залишається відносно високою, що робить використання даної технології менш вигідним порівняно з офсетним друком [15].

Для виготовлення журналу накладом 1000 примірників цифровий друк не є оптимальним рішенням. Незважаючи на високу швидкість виконання робіт і відсутність складних підготовчих операцій, економічні показники та продуктивність цього способу поступаються офсетному друку при виробництві середніх накладів.

Глибокий друк забезпечує високу якість відтворення зображень, точну передачу кольорів і плавних тонових переходів. Завдяки рівномірному нанесенню фарби та високій деталізації цей спосіб друку широко використовується для продукції, що містить велику кількість кольорових ілюстрацій. Проте технологія потребує складної та дорогої підготовки друкарських форм, що суттєво підвищує початкові витрати на виробництво. З цієї причини глибокий друк є економічно доцільним переважно для дуже великих накладів, де витрати на підготовку компенсуються великою кількістю надрукованих примірників. Найчастіше цей спосіб застосовують для масового виробництва журналів, каталогів, пакувальної продукції та інших видань великими накладками [15].

Отже, за результатами проведеного аналізу для виготовлення журналу було обрано офсетний спосіб друку. Дана технологія найбільш повно відповідає вимогам видання, оскільки забезпечує високу якість відтворення як текстових матеріалів, так і кольорових ілюстрацій. Для культурно-мистецького журналу важливими є чіткість дрібних деталей, точність передачі кольорів та рівномірність друку на всіх сторінках, і саме офсетний друк дозволяє досягти цих показників. Крім високої якості друку, офсетний спосіб є економічно доцільним для запланованого накладу 1000 примірників. Порівняно з цифровим друком він забезпечує нижчу собівартість одного

екземпляра при середніх накладках, а на відміну від глибокого друку не потребує надмірно складної та дорогої підготовки виробництва. Завдяки поєднанню якісних і економічних переваг офсетний друк є найбільш оптимальним рішенням для виготовлення культурно-мистецького журналу «Textura».

5.2 Вибір та обґрунтування друкарського обладнання

Щоб вибрати друкарську машинку було наведено наступні критерії:

- стабільність друку протягом тиражу 1000 примірників;
- підтримка повноколірного двостороннього друку;
- підтримка формату 60×84/8.

Для вибору друкарського обладнання було проаналізовано декілька моделей офсетних друкарських машин KBA Rapida. Для порівняння обрано три моделі, характеристики яких наведено в таблиці 5.2.

Таблиця 5.2 – Порівняння офсетних друкарських машин

Параметр	KBA Rapida 72K	KBA Rapida 105	KBA Rapida 142
Мінімальний формат листа, мм	210×297	360×520	600×720
Максимальний формат листа, мм	520×720	720×1050	1020×1420
Мін. щільність паперу, г/м ²	40	30	30
Макс. щільність паперу, г/м ²	600	350	350
Макс. висота стапеля самонакладу, см	137	130	150
Макс. висота стапеля прийомки, см	57	120	150
Максимальна швидкість, відб./год	17 000	18 000	12 000

Модель KBA Rapida 72K (рис. 5.1) є листовою офсетною друкарською машиною малого формату, призначеною для виготовлення різноманітної поліграфічної продукції. Максимальний формат листа становить 520×720 мм, що дозволяє друкувати журнальні видання невеликих і середніх форматів.

Рисунок 5.1 – Друкарська машина КВА Rapida 72K

Джерело: Machineseecker [16]

Для журналу формату 60×84/8 можливостей машини достатньо, однак формат друкарського аркуша залишає менше простору для раціонального розміщення шпальт порівняно з моделями більшого формату. Перевагою машини є широкий діапазон щільності паперу, від 40 до 600 г/м², що робить її універсальною для друку як внутрішнього блока, так і обкладинок або іншої поліграфічної продукції. Максимальна швидкість друку 17 000 відбитків за годину дозволяє оперативно виготовляти середні накладки без втрати якості. Разом із цим для друку культурно-мистецького журналу можливості КВА Rapida 72K використовуються не повною мірою. Через менший формат друкарського аркуша спуск шпальт є менш ефективним, що може впливати на витрати паперу. Машина добре підходить для широкого спектра друкованої продукції, проте саме для журнального видання більш вигідним буде використання обладнання середнього формату.

Модель КВА Rapida 105 (рис. 5.2) є сучасною офсетною друкарською машиною середнього формату, яка широко використовується для виготовлення журналів, каталогів, рекламної та книжкової продукції. Максимальний формат листа 720×1050 мм є оптимальним для друку багатосторінкових видань, оскільки дозволяє раціонально виконувати спуск шпальт та максимально ефективно використовувати друкарський аркуш.

Рисунок 5.2 – Друкарська машина КВА Rapida 105

Джерело: Ехапро [17]

Машина підтримує друк на папері щільністю від 30 до 350 г/м², що повністю відповідає вимогам до виготовлення журналу. Такий діапазон дає можливість без додаткових технологічних труднощів друкувати як внутрішній блок, так і обкладинку видання. Висота стапеля самонакладу 130 см та прийомки 120 см забезпечує тривалу безперервну роботу обладнання, що особливо важливо під час друку всього накладу. Окремою перевагою є максимальна швидкість друку 18 000 відбитків за годину, що є найвищим показником серед розглянутих моделей. При цьому машина забезпечує стабільне суміщення фарб, чітке відтворення дрібних деталей та рівномірну передачу кольору на всіх аркушах. Саме такі характеристики роблять її ідеальним варіантом для друку культурно-мистецького журналу, де однаково важливими є якість тексту та насиченість ілюстрацій. Поєднання високої продуктивності, оптимального формату та стабільної якості друку робить цю модель одним із найкращих рішень для виготовлення журнальної продукції.

КВА Rapida 142 (рис. 5.3) є листовою офсетною машиною великого формату, яка призначена для виготовлення різноманітної поліграфічної продукції великих розмірів. Максимальний формат друкарського аркуша 1020×1420 мм дозволяє розміщувати значну кількість шпальт на одному аркуші та друкувати продукцію великого формату.

Рисунок 5.3 – Друкарська машина KBA Rapida 142

Джерело: Machinery Europe [18]

Машина підтримує друк на матеріалах щільністю від 30 до 350 г/м², що робить її універсальною для роботи з різними видами паперу та картону. Висота стапеля самонакладу й прийомки по 150 см забезпечує тривалу роботу без необхідності частого дозавантаження паперу. Попри значні виробничі можливості, для друку журналу такого формату використання цієї машини є не зовсім доцільним. Великий формат друкарського аркуша не забезпечує суттєвих переваг при виготовленні видання 60×84/8, натомість призводить до використання обладнання, потенціал якого не буде реалізований повністю. Крім того, максимальна швидкість друку 12 000 відбитків за годину є нижчою, ніж у двох інших моделей. Тому KBA Rapida 142 більше підходить для великоформатної продукції або значно більших накладів, ніж для друку культурно-мистецького журналу.

Для операції фальцювання було обрано Lukes YT384TK, оскільки ця модель забезпечує точне та стабільне виконання згинів під час роботи з журнальною продукцією. Машина підтримує найбільш поширені формати паперу, має автоматичну подачу аркушів і дозволяє виконувати кілька типів фальцювання, що робить її універсальною для виготовлення журналів. Для розроблюваного журналу, який містить повнокольорові сторінки та велику кількість ілюстративного матеріалу, важливо забезпечити точність суміщення сторінок після фальцювання. Модель Lukes YT384TK відзначається

достатньою продуктивністю, простим налаштуванням і надійністю в роботі, що сприяє скороченню часу на виконання операції та зменшує ймовірність появи браку під час подальшого комплектування блока. Дане обладнання підтримує декілька схем фальцювання, має регульовані параметри подачі та швидкість роботи до 14 400 аркушів за годину, що дозволяє ефективно використовувати його під час виготовлення середніх і великих накладів журнальної продукції.

Для операції ниткошвейного скріплення було обрано машину Meccanotecnica asterPRO . Вибір саме цієї моделі обумовлений необхідністю забезпечити міцне та надійне скріплення журнального блока, що складається з восьми зошитів. Незважаючи на те, що журнал «Textura» має м'яку обкладинку, ниткошвейне скріплення підвищує довговічність видання, забезпечує легке розкриття сторінок і зберігає цілісність блока навіть за тривалого використання. Meccanotecnica asterPRO виконує автоматизоване зшивання зошитів із високою точністю та стабільною якістю, що особливо важливо для багатосторінкової журнальної продукції. Додатковою перевагою машини є швидке переналаштування на різні формати видань, автоматичний контроль технологічного процесу та висока продуктивність, що дозволяє скоротити час виготовлення накладу й мінімізувати ймовірність виробничого браку.

Для виконання ламінування обкладинки було обрано ламінатор FOLIANT Vega 400A. Вибір цієї моделі обумовлений її відповідністю технічним вимогам проєкту: ламінатор підтримує роботу з матовою BOPP-плівкою, забезпечує високу якість нанесення покриття та призначений для виготовлення журнальної продукції середніх і великих накладів. Концепцією журналу «Textura» передбачено використання матової ламінації обкладинки, яка не лише покращує зовнішній вигляд видання, а й підвищує його стійкість до механічних пошкоджень, стирання та забруднення. Важливою перевагою FOLIANT Vega 400A є автоматична подача аркушів, точний контроль температури та тиску ламінування, а також система автоматичного відділення

готової продукції. Це забезпечує рівномірне нанесення плівки без утворення складок, бульбашок чи перекосів і гарантує стабільну якість обкладинок протягом усього накладу.

Отже, за результатами порівняльного аналізу для виготовлення журналу «Textura» обрано офсетну друкарську машину KBA Rapida 105, яка повністю відповідає вимогам проєкту за форматом друку, продуктивністю та якістю відтворення текстових і графічних елементів. Формат друкарського аркуша забезпечує раціональний спуск шпальт, а швидкість роботи дозволяє ефективно виготовити наклад у 1000 примірників. Для операції фальцювання обрано машину Lukes YT384TK, яка забезпечує точне виконання згинів і якісне комплектування журнальних зошитів. Для ниткошвейного скріплення використано машину Meccanotecnica asterPRO, що гарантує високу точність зшивання, міцність блока та довговічність готової продукції. Для ламінування обкладинки обрано FOLIANT Vega 400A, який забезпечує рівномірне нанесення матової плівки, високу якість покриття та додатковий захист обкладинки від механічних пошкоджень. Використання обраного комплексу обладнання дозволяє забезпечити високу якість поліграфічного виконання та ефективність виробничого процесу.

5.3 Вибір та обґрунтування технологій виготовлення друкарських форм

Для виготовлення друкарських форм було обрано технологію Computer-to-Plate (CtP), яка сьогодні є найбільш поширеною у сучасному поліграфічному виробництві. Вона дозволяє безпосередньо переносити інформацію з електронного макета на друкарську пластину, минаючи етап виготовлення фотоформ. Завдяки цьому процес підготовки до друку стає простішим, швидшим і точнішим, а також значно зменшується ризик появи помилок під час виготовлення друкарських форм.

Для журналу «Textura» використання технології CtP є найбільш вдалим рішенням, оскільки видання поєднує приблизно однаковий обсяг текстового

та ілюстративного матеріалу. Якісне відтворення фотографій, дрібних графічних елементів, тонких ліній і тексту має велике значення для загального сприйняття журналу. Технологія Computer-to-Plate забезпечує високу точність запису друкарської форми, завдяки чому всі елементи макета максимально точно відтворюються під час друку. Особливо це помітно на плавних тонових переходах, кольорових ілюстраціях та дрібному тексті, де навіть незначні неточності можуть впливати на зовнішній вигляд готового видання.

Ще однією важливою перевагою CtP є стабільність результату. Оскільки друкарська форма створюється без проміжних етапів копіювання, зберігається висока точність суміщення кольорів і практично виключається втрата дрібних деталей. Це дозволяє отримати однаково якісні відбитки протягом усього накладу, що особливо важливо при друкуванні журналу накладом 1000 примірників. Такий підхід гарантує, що перший і останній примірники матимуть однаково високу якість.

Крім високої якості, технологія Computer-to-Plate значно скорочує час додрукарської підготовки. Після завершення верстки та перевірки макета друкарські форми можуть бути виготовлені практично одразу, що прискорює початок друкарського процесу. У разі необхідності внесення змін до макета їх можна швидко виконати ще до запису пластини, не витрачаючи додаткових матеріалів та часу на виготовлення нових фотоформ. Це робить технологію більш економічною та зручною у використанні.

Отже, технологія Computer-to-Plate найкраще відповідає вимогам проєкту журналу «Textura». Вона забезпечує високу якість друкарських форм, точне відтворення текстової та ілюстративної інформації, стабільність друку протягом усього накладу та дозволяє скоротити час підготовки виробництва. Саме тому CtP можна вважати найбільш сучасним, надійним і доцільним рішенням для виготовлення культурно-мистецького журналу.

6 ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

6.1 Вибір програмного забезпечення для підготовки тексту

Для виконання порівняльного аналізу програмного забезпечення, призначеного для підготовки текстового наповнення журналу, який наведено в табл. 6.1, було обрано три популярні текстові редактори: Microsoft Word, LibreOffice Writer та Google Docs. Аналіз проведено з урахуванням основних критеріїв, які мають важливе значення під час роботи над текстовими матеріалами для друкованого видання. Серед критеріїв оцінювання було визначено: зручність інтерфейсу, різноманіття функцій форматування тексту, мовна підтримка, підтримка різних форматів, інтеграція з іншими сервісами, умови використання (табл. 6.1).

Таблиця 6.1 – Порівняння програмного забезпечення для підготовки текстового наповнення журналу

Критерій	Microsoft Word	LibreOffice Writer	Google Docs
Зручність інтерфейсу	Сучасний та інтуїтивно зрозумілий інтерфейс	Функціональний, але менш сучасний інтерфейс	Простий і зручний вебінтерфейс
Різнманіття функцій форматування тексту	Широкий набір професійних інструментів форматування	Велика кількість функцій форматування	Базові та середні можливості форматування
Мовна підтримка	Підтримка багатьох мов та перевірка правопису. Важливе: підтримка укр. мови.	Підтримка багатьох мов. Важливе: підтримка укр. мови.	Підтримка багатьох мов і автоматична перевірка тексту. Важливе: підтримка укр. мови.
Підтримка різних форматів	DOCX, PDF, TXT, RTF та інші	DOCX, ODT, PDF та інші	DOCX, PDF, TXT та інші

Продовження таблиці 6.1

Критерій	Microsoft Word	LibreOffice Writer	Google Docs
Інтеграція з іншими сервісами	Інтеграція з Microsoft 365 та OneDrive	Обмежена інтеграція з іншими сервісами	Інтеграція з Google Drive та Google Workspace
Умови використання	Платне програмне забезпечення	Повністю безкоштовне програмне забезпечення	Безкоштовне за наявності Google-акаунта

Проведений порівняльний аналіз програмного забезпечення для підготовки текстового наповнення показав, що всі розглянуті редактори мають власні переваги та можуть використовуватися для роботи з текстовими матеріалами. Проте кожна програма орієнтована на різні потреби користувача та має відмінності у функціональних можливостях.

Google Docs [19] є зручним рішенням для швидкого створення та редагування документів у режимі онлайн. Основною перевагою програми є проста організація спільної роботи та автоматичне збереження файлів у хмарному середовищі. Однак можливості форматування тексту та налаштування складних параметрів оформлення є більш обмеженими порівняно з професійними текстовими редакторами, що може ускладнювати підготовку матеріалів для друкованого видання.

LibreOffice Writer [20] виступає функціональною безкоштовною альтернативою та підтримує значну кількість інструментів форматування тексту. Перевагою програми є відкритий доступ і підтримка різних форматів файлів. Водночас інтерфейс програми є менш сучасним та менш адаптованим до професійної роботи з редакційними матеріалами, а інтеграція з іншими сервісами є обмеженою.

Найбільш ефективним рішенням серед розглянутих програм виявився Microsoft Word [21]. Програма поєднує зручний інтерфейс, широкий набір інструментів форматування та підтримку великої кількості форматів файлів. Важливою перевагою є наявність професійних можливостей роботи зі стилями, абзацами, таблицями, зображеннями та структурою документа, що є

особливо важливим під час підготовки текстового наповнення для журналу. Крім того, програма забезпечує високу сумісність з іншими програмами та сервісами, що спрощує подальшу підготовку матеріалів до верстки.

Отже, для підготовки текстового наповнення культурно-мистецького журналу «Textura» було обрано Microsoft Word, оскільки саме ця програма найбільш повно відповідає вимогам проєкту, забезпечує зручність роботи з великими обсягами тексту, широкі можливості форматування та високий рівень сумісності з професійним програмним забезпеченням для верстки.

6.2 Вибір програмного забезпечення для підготовки зображень

Зображення для журналу «Textura», як і текстова складова, несуть не менш важливе значення, адже головна їх роль – доповнювати та супроводжувати читача під час потоку інформації, тому редагування матеріалу має бути професійним. Підготовка ілюстрацій полягає в усуненні дефектів та кольорокорекції, щоб далі вони гармонійно були інтегровані на розвороті журналу. Для проведення порівняльного аналізу, наведеного в табл. 6.2, було обрано три графічні редактори: Adobe Photoshop, Adobe Lightroom, Corel PaintShop Pro. Оцінку програм було виконано за наступними критеріями: основне призначення, зручність інтерфейсу, підтримка системи шарів, можливості кольорокорекції, ретуш і складне редагування, інтеграція з іншими програмами, стабільність роботи.

Таблиця 6.2 – Порівняння програмного забезпечення для підготовки зображень до журналу

Критерій аналізу	Adobe Photoshop	Adobe Lightroom	Corel PaintShop Pro
Основне призначення	Професійне редагування та створення графіки	Обробка, каталогізація та кольорокорекція фотографій	Редагування фотографій і растрової графіки

Продовження таблиці 6.2

Критерій аналізу	Adobe Photoshop	Adobe Lightroom	Corel PaintShop Pro
Зручність інтерфейсу	Функціональний, але потребує навичок роботи	Простий та зручний для роботи з фото	Зрозумілий інтерфейс із середнім рівнем складності
Підтримка системи шарів	Повноцінна підтримка шарів і масок	Обмежена підтримка	Підтримка шарів присутня
Можливості кольорокорекції	Професійні інструменти кольорокорекції	Потужні інструменти роботи з кольором	Гарні базові можливості кольорокорекції
Ретуш і складне редагування	Широкі можливості професійної ретуші	Обмежені можливості ретуші	Підтримка ретуші та редагування середнього рівня
Інтеграція з іншими програмами	Інтеграція з Adobe Creative Cloud	Інтеграція з Adobe Creative Cloud	Обмежена інтеграція
Стабільність роботи	Висока стабільність при професійній роботі	Стабільна робота з великими фотобібліотеками	Стабільна робота при середньому навантаженні

Adobe Lightroom [22] орієнтований переважно на швидку обробку великої кількості фотографій, каталогізацію зображень та професійну кольорокорекцію. Програма має зручний інтерфейс і забезпечує комфортну роботу з фотоматеріалами, особливо під час пакетної обробки. Водночас можливості складної ретуші в Lightroom є обмеженими, а відсутність повноцінної системи шарів значно зменшує гнучкість редагування зображень. Це ускладнює створення складних графічних композицій та професійну підготовку ілюстративного матеріалу для друкованого видання.

Corel PaintShop Pro [23] є функціональним редактором растрової графіки та підтримує основні інструменти обробки зображень, систему шарів і можливості ретуші середнього рівня складності. Програма має зрозумілий інтерфейс і дозволяє виконувати базову кольорокорекцію, кадрування та редагування фотографій. Проте за рівнем продуктивності, стабільності роботи та професійних можливостей вона поступається сучасному програмному забезпеченню компанії Adobe. Також інтеграція з іншими програмами є

обмеженою, що може ускладнювати робочий процес під час створення оригінал-макету журналу.

Adobe Photoshop [24] є програмою, яка найбільше підходить для поставлених задач для редагування. Він вже тривалий час залишається одним із основних професійних інструментів для роботи з растровою графікою та обробки зображень. Adobe Photoshop підтримує повноцінну систему шарів, масок та професійних інструментів ретуші, що дозволяє виконувати складне редагування ілюстрацій та створювати композиційно складні графічні матеріали. Значною перевагою є широкі можливості кольорокорекції та підтримка колірної моделі CMYK, що є важливим під час підготовки матеріалів до друку.

Крім того, Adobe Photoshop є частиною пакету Adobe Creative Cloud, завдяки чому програма легко інтегрується з іншим професійним програмним забезпеченням, зокрема програмами для верстки та підготовки друкованої продукції. Це значно спрощує процес створення оригінал-макету культурно-мистецького журналу та забезпечує стабільність роботи на всіх етапах розробки видання.

Отже, для обробки та підготовки ілюстративного матеріалу журналу «Textura» було обрано Adobe Photoshop, оскільки саме ця програма найбільш повно відповідає вимогам проєкту, забезпечує професійні можливості редагування зображень, високу якість кольорокорекції та зручну інтеграцію з іншим програмним забезпеченням для створення друкованого видання.

6.3 Вибір програмного забезпечення для верстки видання

При виборі програмного забезпечення для верстки і створення оригінал-макета культурно-мистецького журналу, було проведено аналіз та оцінка функціоналу програм, стабільність роботи та їх стійкість до можливих збоїв під час роботи, зручність інтерфейсу. Для проєктування журналу важливою є зручність роботи з модульною сіткою та масивами тексту, що чергуються з

зображеннями. Для аналізу, що наведений у табл. 6.3, було обрано дві програми: Adobe InDesign та Adobe Illustrator.

Таблиця 6.3 – Порівняння програмного забезпечення для верстки журналу

Критерій аналізу	Adobe InDesign	Adobe Illustrator
Основна спеціалізація ПЗ	Професійна верстка багатосторінкових видань	Створення та редагування векторної графіки
Зручність інтерфейсу	Оптимізований для роботи з макетами та текстом	Зручний для створення графіки, але менш адаптований для верстки
Робота з ілюстраціями	Підтримка інтеграції растрової та векторної графіки	Широкі можливості створення та редагування ілюстрацій
Зручність редагування композиції макету	Гнучка система сторінок, модульних сіток і стилів	Обмежені можливості роботи з багатосторінковими макетами
Відображення зображень під час роботи над макетом	Оптимізоване відображення великої кількості зображень	Може працювати повільніше при великій кількості графіки
Робота з текстом	Професійні інструменти типографіки та верстки тексту	Базові можливості роботи з текстом

Adobe Illustrator [25] орієнтований переважно на створення та редагування векторної графіки, ілюстрацій, схем та декоративних елементів. Програма забезпечує широкі можливості роботи з формою, контуром і кольором, що робить її ефективною для підготовки окремих графічних компонентів журналу. Illustrator також підтримує використання напрямних та базових сіток, однак, вони більше призначені для побудови окремих композицій або ілюстрацій. Робота з багатосторінковими макетами та складними модульними сітками у програмі є менш зручною, оскільки Illustrator не орієнтований на професійну редакційну верстку. Крім того, робота з великими обсягами тексту та підтримка типографічної структури в ньому є обмеженими.

Натомість Adobe InDesign [26] спеціалізується саме на створенні багатосторінкових друкованих видань і забезпечує професійні можливості для

роботи з композицією макету. Програма підтримує створення модульних сіток, колонок, напрямних та базових ліній, що дозволяє будувати структуровану систему верстки та підтримувати єдиний стиль оформлення на всіх сторінках журналу. Використання сітки значно спрощує розміщення текстових та графічних елементів, забезпечує композиційну цілісність видання та допомагає створити зручний візуальний ритм сторінок.

Важливою перевагою Adobe InDesign є також професійна робота з текстом. Програма має розширені можливості типографіки, підтримує стилі абзаців і символів, автоматизацію форматування та гнучке налаштування текстових блоків. Крім того, InDesign оптимізований для роботи з великою кількістю ілюстрацій та забезпечує стабільне відображення графічного матеріалу під час створення макету. Також програма легко інтегрується з іншими продуктами пакету Adobe Creative Cloud, зокрема з Adobe Photoshop та Adobe Illustrator, що дозволяє швидко оновлювати графічні матеріали та спрощує підготовку видання до друку.

Отже, для верстки культурно-мистецького журналу «Textura» було обрано Adobe InDesign, оскільки саме ця програма найбільш повно відповідає вимогам створення багатосторінкового друкованого видання. Adobe InDesign забезпечує зручну роботу з модульною сіткою, композицією сторінок, текстом та ілюстративним матеріалом, що дозволяє створити структурований, візуально цілісний і професійно підготовлений оригінал-макет журналу.

7 ПРОЄКТУВАННЯ ДИЗАЙНУ ОРИГІНАЛ-МАКЕТУ

7.1 Вимоги до внутрішнього та зовнішнього оформлення

Оскільки журнал «TEXTURA» поєднує приблизно однакову кількість текстового та ілюстративного матеріалу, під час його оформлення важливо забезпечити баланс між інформативністю та візуальною складовою. Продумана композиція розворотів дозволяє зробити видання зручним для читання та водночас підкреслити його культурно-мистецьку тематику. Основою верстки є модульна сітка з чотирьох колонок, яка забезпечує достатню гнучкість під час розміщення різних елементів сторінки. При цьому основний текст верстається у дві колонки, що покращує читабельність і дозволяє гармонійно поєднувати текст із фотографіями та ілюстраціями.

Під час верстки необхідно дотримуватися основних правил типографіки: уникати висячих рядків, надмірної кількості переносів, великих проміжків між словами та утворення «коридорів» у тексті. Також важливо правильно вибудувати ієрархію текстових елементів. Для основного тексту обрано гарнітуру Montserrat Regular, яка має сучасний вигляд, добре читається навіть при невеликому кеглі та підходить для тривалого читання. Основний текст вирівнюється за шириною, що дозволяє сформувати рівний текстовий блок, зробити сторінки більш охайними та забезпечити цілісне візуальне сприйняття розвороту. Заголовки виконуються гарнітурою Cormorant Garamond Bold, що завдяки виразним засічкам створює контраст із основним текстом, підкреслює культурно-мистецький характер журналу та допомагає акцентувати увагу читача на ключових матеріалах.

Зовнішнє оформлення журналу повинно одразу формувати його впізнаваний образ і привертати увагу читача. Обкладинка виконана у мінімалістичному стилі та побудована на поєднанні великої назви журналу, стриманої кольорової палітри й абстрактної ілюстрації, яка є головним

композиційним акцентом. Додаткові текстові елементи: тема номера, короткий зміст випуску, номер та рік видання, займають другорядне місце в композиції та не відволікають увагу від основної ідеї. Такий підхід відповідає сучасним тенденціям оформлення культурно-мистецьких журналів і створює цілісний, професійний образ видання.

7.2 Розробка модульної сітки

Після визначення основних характеристик журналу виконується побудова модульної сітки, яка є основою для подальшої верстки сторінок [27]. Саме вона задає єдину систему розташування текстових блоків, ілюстрацій та інших елементів оформлення, завдяки чому всі розвороти мають цілісний і впорядкований вигляд. Використання модульної сітки також спрощує процес верстки та дозволяє підтримувати єдиний стиль оформлення впродовж усього видання.

Під час проектування макета важливим елементом є правильний вибір розмірів полів. Вони забезпечують зручність читання, достатню кількість вільного простору навколо тексту та враховують особливості подальшого скріплення журналу. Відповідно до сучасних поліграфічних вимог [28], мінімальні розміри полів друкованих видань становлять 11 мм для корінцевого, 19 мм для верхнього, 16 мм для зовнішнього та 20 мм для нижнього поля.

Для журналу «TEXTURA» форматом після обрізки 205×290 мм було обрано такі розміри полів: верхнє – 17 мм, нижнє – 25 мм, зовнішнє – 23 мм, корінцеве – 20 мм. Такі значення забезпечують оптимальне використання площі сторінки, залишаючи достатньо місця як для тексту, так і для ілюстративного матеріалу, а також сприяють комфортному сприйняттю розворотів.

В основі макета використовується модульна сітка, побудована на чотирьох колонках (рис. 7.1).

Рисунок 7.1 – Модульна сітка

Джерело: Власна розробка

Ширина однієї колонки становить 36,75мм, міжколонковий інтервал 5 мм. Така побудова є достатньо універсальною, оскільки дозволяє створювати різні композиційні рішення залежно від характеру матеріалу. Основний текст розміщується у дві колонки, що забезпечує оптимальну довжину рядка та покращує читабельність, тоді як чотириколонкова сітка дає можливість легко адаптувати макет під великі фотографії, врізки, цитати чи інші графічні елементи. Для зручності навігації у журналі передбачено розміщення колонцифр у нижніх зовнішніх кутах сторінок: на парних сторінках – ліворуч, на непарних – праворуч. Таке розташування є одним із найпоширеніших у журнальній верстці, не порушує композицію сторінки та дозволяє швидко знаходити потрібний матеріал.

7.3 Підготовка графіки та зображень

Одним із важливих етапів створення журналу є підготовка ілюстративного матеріалу. Оскільки журнал має культурно-мистецьку тематику, візуальна складова відіграє не менш важливу роль, ніж текст.

Ілюстрації доповнюють статті, допомагають краще розкрити їхню тему, створюють необхідний емоційний настрій та підтримують єдиний стиль видання. Для оформлення журналу використовуються фотографії, репродукції творів мистецтва, елементи графічного дизайну, архітектурні об'єкти та інші зображення, підібрані відповідно до змісту кожного матеріалу.

Перед розміщенням у макеті всі ілюстрації проходять обробку в Adobe Photoshop. Зображення були підвергнуті кольороредакції, та за потребою усуненню зайві елементи. Важливу увагу було приділено високій якості ілюстрацій та переведено їх у CMYK, для коректного відображення на макеті.

Після обробки всі ілюстрації були імпортовані до Adobe InDesign, де виконувалася їх безпосередня верстка. Зображення розміщувалися відповідно до модульної сітки та композиції кожного розвороту, при цьому підбиралися їх оптимальний розмір, масштаб і положення на сторінці. Окремі ілюстрації використовувалися як основний композиційний акцент, тоді як інші доповнювали текстові матеріали та допомагали краще розкрити їхній зміст. Такий підхід дозволив створити гармонійне поєднання візуальних елементів і забезпечити цілісне оформлення журналу.

7.4 Підготовка текстової інформації

Підготовка текстової інформації є одним із ключових етапів створення журналу, адже саме текст передає основний зміст видання та допомагає читачеві краще зрозуміти представлені матеріали. У журналі текстові матеріали відіграють таку ж важливу роль, як і ілюстрації, тому їх підготовці було приділено особливу увагу. Від якості написання статей, їх логічної побудови та стилю викладу залежить не лише зручність читання, а й загальне враження від видання.

Текстове наповнення журналу складається з тематичних статей, присвячених мистецтву, дизайну, архітектурі, культурі та творчості сучасних митців. Крім основного тексту, видання містить заголовки, підзаголовки,

короткі вступні блоки, підписи до ілюстрацій та інші елементи, які допомагають структурувати інформацію і полегшують навігацію для читача. Усі текстові матеріали були попередньо підготовлені та зібрані в редакторі Microsoft Word, який використовувався для їх написання, редагування та подальшого опрацювання. На цьому етапі проводилася перевірка орфографії, пунктуації та стилістики, усувалися повтори, уточнювалися окремі формулювання та забезпечувався єдиний стиль викладу інформації. Особлива увага приділялася тому, щоб текст був зрозумілим, послідовним і легко сприймався читачем.

Після завершення редагування весь матеріал було структуровано відповідно до майбутньої верстки журналу. Статті були розподілені за тематичними розділами, виділено заголовки, підзаголовки та підписи до ілюстрацій. Така попередня організація тексту значно спростила подальшу роботу над макетом в Adobe InDesign, дозволила швидше виконати верстку та забезпечити єдину структуру всього видання.

У результаті було сформовано повністю підготовлений текстовий матеріал, який відповідає тематиці журналу, має логічну структуру, єдиний стиль викладу та готовий до розміщення в оригінал-макеті.

7.5 Шрифтове оформлення

Під час розробки журналу «TEXTURA» було обрано дві гарнітури, які гармонійно поєднуються між собою та відповідають його культурно-мистецькій тематиці. Для оформлення заголовків використовується шрифт Cormorant Garamond Bold, який завдяки засічкам надає виданню елегантності та підкреслює його художній характер. Основний текст набрано гарнітурою Montserrat Regular – сучасним гротескним шрифтом, що забезпечує високу читабельність навіть при великому обсязі текстової інформації.

Для різних текстових елементів використовуються різні кеглі, що дозволяє сформувати чітку ієрархію інформації. Основні заголовки виконані

кеглем 48 pt, заголовки статей – 24 pt, основний текст – 10 pt, а підписи до ілюстрацій – 9 pt. Таке поєднання дозволяє легко орієнтуватися в матеріалі, швидко знаходити початок нової статті та візуально відокремлювати допоміжну інформацію від основного тексту.

Основний текст журналу має вирівнювання за шириною, що формує акуратний текстовий блок і забезпечує цілісний вигляд сторінок (рис. 7.2).

Небо під склепінням

Майже кожен сантиметр вкритий прекрасним вітражем. Фактично, тут є 15 вікон, кожне з яких має висоту близько 15 метрів (50 футів)! Дивовижно, що такий величний простір, зроблений переважно зі скла, не розсипається на шматки, але саме тут і стають у пригоді гострі склепіння, відмінна риса готичного архітектурного стилю. Зустріч гострих арок біля стелі створює красиві форми та тіні, підкреслені темно-синім візерунком із золотими зірками, що імітує нічне небо.

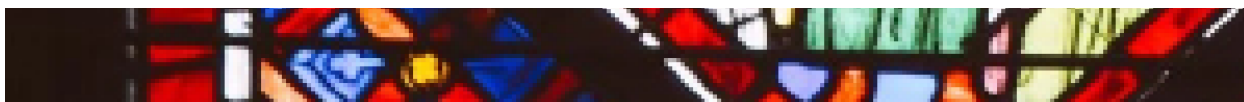
У цих 15 вітражах зображено 1113 окремих сцен зі Старого та Нового Завітів. Вони розповідають історію Біблії та про те, як святі реліквії, що колись зберігалися тут, потрапили до Парижа.

У католицизмі поширеною практикою є зберігання святих предметів у вишуканих контейнерах, які називаються релікваріями. Деякі з них — це просто золоті, декоровані скриньки, тоді як більш вишукані релікварії виглядають як мініатюрні замки, вкриті дорогоцінним камінням. Ви можете побачити неймовірні релікварії в музеях Парижа, зокрема в Луврі та музеї Клюні. Мені подобається уявляти Сент-Шапель як велетенську релікварію, вивернуту навиворіт — замість того, щоб прикраси були зовні, всі деталі знаходяться всередині. Збудована протягом семи років, між 1241 і 1248 роками, Сент-Шапель призначалася для зберігання Тернового вінця та інших реліквій Страстей Господніх, придбаних Людовіком IX у 1239 році. Щоб зберегти ці скарби християнства, церква збудувала будівлю довжиною 33 метри і висотою 42,5 метри, з 15-метровими вікнами.

Рисунок 7.2 – Заголовок та основний текст

Джерело: Власна розробка

Підписи до ілюстрацій, навпаки, вирівнюються за лівим краєм, завдяки чому вони легко відокремлюються від основного тексту та не перевантажують композицію розвороту. Для всіх текстових елементів використовується чорний колір, який забезпечує максимальний контраст із білим фоном сторінок і сприяє комфортному читанню. Обрані шрифтові рішення дозволяють поєднати сучасність і класичну естетику, підкреслюючи стиль журналу та забезпечуючи зручне сприйняття інформації (рис. 7.3).

Вітраж Сент-Шапель у Парижі
Дтується XIII століттям
Біблійна сцена з Книги Вихід

Сліпучі вітражі Сент-Шапель

Ніщо не може по-справжньому описати відчуття, яке виникає, коли ви
вперше ступите на територію Сент-Шапель

Рисунок 7.3 – Основний заголовок та підпис

Джерело: Власна розробка

7.6 Верстка сторінок

Оскільки журнал поєднує текстові та ілюстративні матеріали у приблизно рівному співвідношенні, під час побудови сторінок було передбачено використання різних способів розміщення зображень. Аналіз аналогічних культурно-мистецьких журналів показав, що сучасні видання не дотримуються одного шаблону верстки, а поєднують різні композиційні рішення залежно від змісту матеріалу. Найчастіше використовуються відкрита та закрыта верстка ілюстрацій, а також зображення, що займають частину сторінки, всю сторінку або цілий розворот. Такий підхід робить журнал більш динамічним, допомагає урізноманітнити подачу матеріалу та підтримує інтерес читача протягом усього перегляду видання.

Під час створення макета було передбачено використання різних типів розворотів залежно від характеру матеріалу. Для окремих статей основний акцент зроблено на текстовому наповненні, тоді як в інших домінує ілюстративний матеріал, який займає більшу частину сторінки або весь розворот. Таке чергування композиційних рішень дозволяє зробити структуру

журналу більш різноманітною, уникнути монотонності оформлення та підтримувати єдиний темп сприйняття матеріалу (рис. 7.4). Водночас усі сторінки оформлюються відповідно до модульної сітки, що забезпечує цілісність дизайну незалежно від кількості тексту чи ілюстрацій.

Рисунок 7.4 – Комбінований розворот

Джерело: Власна розробка

Великі ілюстрації використовуються для привернення уваги до окремих статей і створення візуальних акцентів, тоді як менші зображення доповнюють текстовий матеріал і допомагають краще розкрити його зміст. Саме такий принцип оформлення був характерний для більшості проаналізованих аналогів, де текст і зображення гармонійно доповнюють одне одного, не перевантажуючи сторінку (рис. 7.5). Завдяки цьому вдалося сформувати єдину систему побудови розворотів, яка забезпечує баланс між інформативністю та візуальною привабливістю журналу, роблячи його комфортним для читання та сучасним за оформленням.

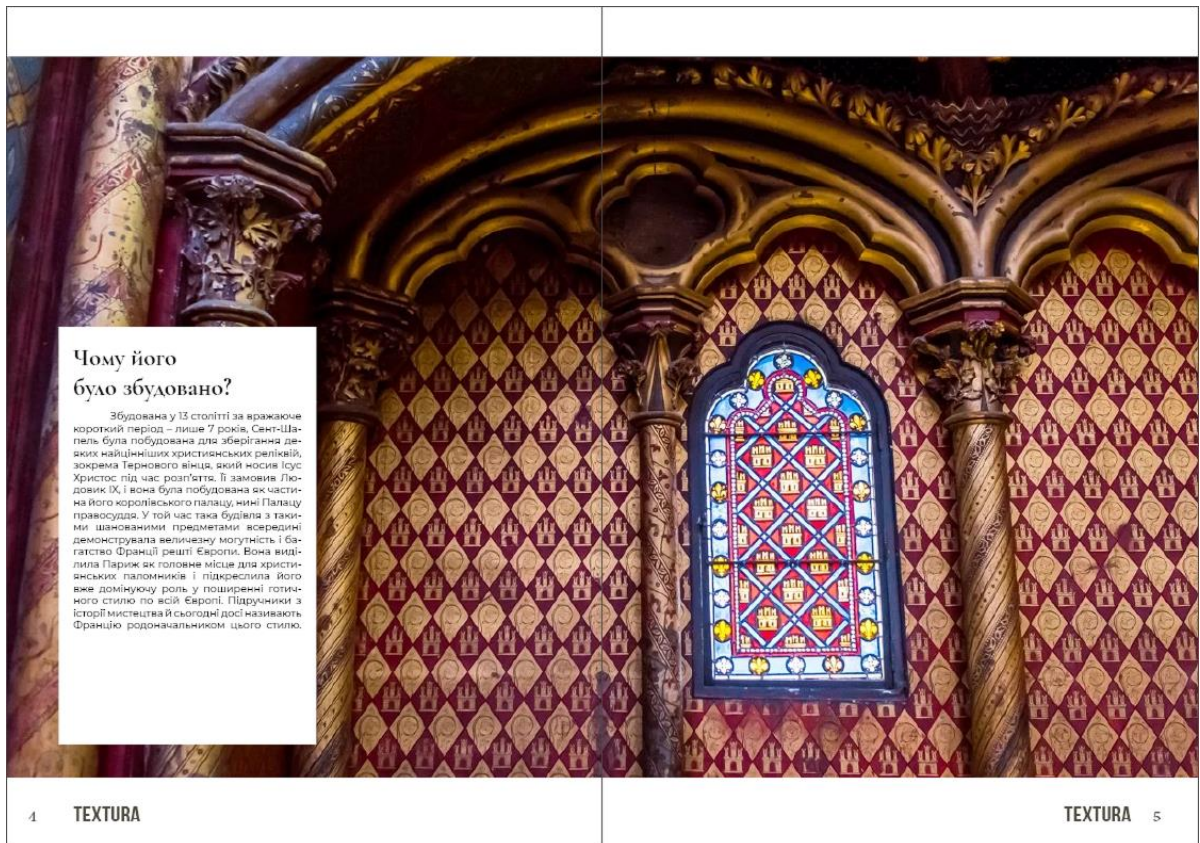

Рисунок 7.5 – Ілюстративний розворот

Джерело: Власна розробка

7.7 Створення спуску шпальт

Спуск шпальт є одним із завершальних етапів додрукарської підготовки, який забезпечує правильне розташування сторінок на друкарському аркуші перед друком. Від його правильності залежить якість подальших операцій фальцювання, комплектування та скріплення блока. Для журналу «TEXTURA» схема спуску шпальт була розроблена з урахуванням формату видання 60×84/8, кольоровості 4+4 та обраного офсетного способу друку. Такий формат дозволяє раціонально використовувати площу друкарського аркуша та забезпечує правильне розміщення сторінок після обрізування. Відповідно до конструкції видання було сформовано вісім двозгинних 8-сторінкових зошити, які після друку проходять фальцювання, комплектування та подальше скріплення, що гарантує правильну послідовність сторінок у готовому журналі (рис. 7.6).

5	4	5	9
8	1	2	7
Лице		Зворот	

Рисунок 7.6 – Спуск шпальт для зошита журнала

Джерело: Власна розробка

8 РОЗРАХУНКИ ОБСЯГУ ВИДАННЯ

Обсяг видання є одним із ключових параметрів під час проєктування журналу, оскільки саме від нього залежать вибір технології виготовлення, витрати матеріалів, тривалість виробничого процесу та собівартість готової продукції. Крім того, розрахунок обсягів необхідний для визначення кількості паперу, фарби, друкарських форм та інших матеріалів, що використовуються під час виготовлення журналу. Для культурно-мистецького журналу «Textura» було проведено розрахунки обсягу видання в основних поліграфічних одиницях вимірювання.

Авторський аркуш – це одиниця вимірювання обсягу літературного чи іншого друкованого твору, яка використовується для обліку роботи авторів, перекладачів, редакторів та інших учасників процесу. Він відповідає 40 000 друкарських знаків, 700 рядкам віршованого тексту або 3 000 см² авторського ілюстративного матеріалу. Орієнтовно це близько 22 сторінок машинописного тексту українською мовою за умови, що одна сторінка містить 1 800 знаків. До друкарських знаків належать літери, цифри, розділові знаки, різні символи, а також пробіли між словами. У разі комп’ютерного набору обсяг в авторських аркушах визначається автоматично програмою за умови виключення службових рядків [29].

Обсяг видання в авторських аркушах вираховується за формулою:

$$V_{\text{авт.арк.}} = \frac{V_{\text{знаків}}}{40\,000} + \frac{V_{\text{о.матеріалу}}}{3\,000}, \quad (8.1)$$

$$V_{\text{авт.арк.}} = \frac{35\,000}{40\,000} + \frac{10\,000}{3\,000} = 4,2 \text{ авт. аркушів.}$$

де $V_{\text{авт.арк.}}$ – це обсяг видання в авторських аркушах;

$V_{\text{знаків}}$ – це всі знаки у виданні, за винятком змісту, приміток тощо;

$V_{\text{о.матеріалу}}$ – це площа ілюстративного матеріалу.

Обліково-видавничий аркуш – це одиниця вимірювання загального обсягу видання, яка враховує не лише авторський текст та ілюстрації, а й матеріали, підготовлені видавництвом. За своїм кількісним значенням він дорівнює авторському аркушу і розраховується за тими самими правилами, однак додатково охоплює службові елементи видання, що не належать до авторської роботи. До них відносять колонцифри (номери сторінок), зміст, передмову, видавничу анотацію, вихідні відомості, розміщені на обкладинці, титульному аркуші, корінці, суперобкладинці та інші службові матеріали. Водночас рекламні матеріали до обліково-видавничого аркуша не включаються [29]. Розрахунок обсягу видання в обліково-видавничих аркушах:

$$V_{\text{о.в.арк.}} = \frac{V_{\text{знаків}} + V_{\text{дод.знаків}}}{40\,000} + \frac{V_{\text{о.матеріалу}}}{3\,000}, \quad (8.2)$$

$$V_{\text{о.в.арк.}} = \frac{35\,000 + 3\,000}{40\,000} + \frac{10\,000}{3\,000} = 4.28 \text{ о. в. аркушів.}$$

де $V_{\text{о.в.арк.}}$ – це обсяг видання в обліково-видавничих аркушах;

$V_{\text{знаків}}$ – це всі знаки у виданні, за винятком змісту, приміток тощо;

$V_{\text{дод.знаків}}$ – це зміст, примітки, титульні дані тощо;

$V_{\text{о.матеріалу}}$ – площа ілюстративного матеріалу.

Фізичний друкарський аркуш – це одиниця друкованого обсягу видання: один фізичний аркуш дорівнює половині паперового аркуша стандартного формату [29]. Формат розроблюваного журналу – 60×84/8, обсяг – 64 сторінки. Розрахунок обсягу видання у фізичних друкарських аркушах:

$$V_{\text{фіз.друк.арк.}} = \frac{V_{\text{стор.}}}{d}, \quad (8.3)$$

де $V_{\text{фіз.друк.арк.}}$ – обсяг в фізичних друкарських аркушах;

$V_{\text{стор.}}$ – кількість сторінок видання;

d – частка паперового аркуша.

Обсяг видання у фізичних друкарських аркушах:

а) для внутрішнього блоку видання:

$$V_{\text{фіз.друк.арк.}} = \frac{64}{8} = 8 \text{ фіз. друк. арк.};$$

б) для обкладинки:

$$V_{\text{фіз.друк.арк.}} = \frac{1}{4} = 0,25 \text{ фіз. друк. арк.}$$

Паперовий аркуш – це одиниця для розрахунку кількості паперу, потрібного для видання твору. Один паперовий аркуш містить два фізичні друковані аркуші [1]. Обсяг у паперових аркушах:

$$V_{\text{папер.арк.}} = \frac{V_{\text{фіз.друк.арк.}}}{2}, \quad (8.4)$$

де $V_{\text{папер.арк.}}$ – це обсяг в паперових аркушах;

$V_{\text{фіз.друк.арк.}}$ – це обсяг в фізичних друкарських аркушах.

Розрахунок обсягу в паперових аркушах:

а) для внутрішнього блоку видання:

$$V_{\text{папер.арк.}} = \frac{8}{2} = 4 \text{ папер. арк.}$$

б) для обкладинки:

$$V_{\text{папер.арк.}} = \frac{0,25}{2} = 0,125 \text{ папер. арк.}$$

Для друку внутрішнього блока та обкладинки журналу використовується папір форматом 600×840 мм. Видання має 64 сторінки

формату 210×300 мм, тому на одному паперовому аркуші можна розмістити один 8-сторінковий зошит. Таким чином, для друку всього внутрішнього блока необхідно 4 паперові або 8 друкованих аркушів. Аналогічно визначається кількість обкладинок, що розміщуються на одному паперовому аркуші. За такого формату на одному аркуші розміщується 4 обкладинки.

Умовний друкарський аркуш – це умовна одиниця вимірювання обсягу друкованої продукції, яка відповідає друкарському аркушу форматом 60×90 см [29]. Цей показник використовується для порівняння видань різних форматів, тому фактичний друкарський обсяг переводять в умовні друкарські аркуші за допомогою відповідного перевідного коефіцієнта.

$$k_{\text{пер.}} = \frac{S_{\text{друк.арк.}}}{S_{\text{умов.друк.арк.}}}, \quad (8.5)$$

$$k_{\text{пер.}} = \frac{60 \times 84}{60 \times 90} = 1,07,$$

$$V_{\text{умов.друк.арк.}} = V_{\text{фіз.друк.арк.}} \times k_{\text{пер.}}, \quad (8.6)$$

де $k_{\text{пер.}}$ – це коефіцієнт переведення;

$S_{\text{друк.арк.}}$ – це площа друкованого аркуша;

$S_{\text{умов.друк.арк.}}$ – це площа умовного друкарського аркуша;

$V_{\text{умов.друк.арк.}}$ – це обсяг в умовних друкарських аркушах;

$V_{\text{фіз.друк.арк.}}$ – це обсяг в фізичних друкарських аркушах.

Розрахунок обсягу в умовних друкарських аркушах:

а) для внутрішнього блоку видання:

$$V_{\text{умов.друк.арк.}} = 8 \times 1,07 = 7,5 \text{ умов. друк. арк.}$$

б) для обкладинки:

$$V_{\text{умов.друк.арк.}} = 0,25 \times 1,07 = 0,23 \text{ умов. друк. арк.}$$

Обсяг в зошитах визначається за формулою:

$$V_{\text{зош.}} = \frac{V_{\text{фіз.друк.арк.}} \times d}{r_{\text{стор.}}}, \quad (8.7)$$

де $V_{\text{зош.}}$ – це обсяг видання в зошитах;

$V_{\text{фіз.друк.арк.}}$ – це обсяг в фізичних друкарських аркушах;

d – це частка паперового аркуша;

$r_{\text{стор.}}$ – це кількість сторінок в одному зошиті.

Розрахунок обсягу видання в зошитах:

$$V_{\text{зош.}} = \frac{8 \times 8}{8} = 8 \text{ зошитів.}$$

Отже, у ході роботи було визначено обсяг журналу «Textura» в основних поліграфічних одиницях вимірювання. Отримані результати є основою для подальших розрахунків кількості паперу, друкарських форм, фарби та інших матеріалів, необхідних для виготовлення видання. Крім того, правильно визначений обсяг дозволяє більш точно спланувати технологічний процес, обрати оптимальне обладнання та оцінити тривалість виконання окремих виробничих операцій. Саме тому розрахунок обсягу є одним із важливих етапів проєктування журналу та подальшої організації його поліграфічного виробництва.

9 РОЗРАХУНКИ КІЛЬКОСТІ ОСНОВНИХ МАТЕРІАЛІВ

Вибір матеріалів для виготовлення журналу «Textura» здійснювався з урахуванням особливостей його оформлення, способу друку та вимог до якості готового видання. Оскільки журнал поєднує значний обсяг текстової інформації та велику кількість кольорових ілюстрацій, для внутрішнього блока було обрано крейдований матовий папір щільністю 130 г/м² [30]. Такий папір забезпечує якісне відтворення кольорів і дрібних деталей, достатню непрозорість сторінок та комфортне сприйняття тексту, що є особливо важливим для культурно-мистецького журналу.

Для видання обрано обкладинку типу 3, виготовлену з крейдованого паперу щільністю 250 г/м². Для підвищення зносостійкості та покращення зовнішнього вигляду після друку обкладинка проходитиме матове ламінування. Таке рішення не лише захищає поверхню від механічних пошкоджень, а й надає журналу більш сучасного та презентабельного вигляду.

Враховуючи обсяг видання 64 сторінки, для скріплення блока було обрано ниткошвейний спосіб. Він забезпечує високу міцність конструкції, довговічність видання та дозволяє журналу добре розкриватися під час читання. Саме тому цей спосіб скріплення часто застосовується для якісних культурно-мистецьких і журнальних видань. Зошити зшиватимуться переставним стібком із розрахунку 4 стібки на один зошит. Блок складається з 8 зошитів по 8 сторінок. Норма витрат ниток, встановлена на підприємстві, становить 13,4 г на 1000 зошитів.

Розрахунок витрат ниток на тираж 1000 примірників виконується за наведеною нижче формулою.

$$K_{\text{н}} = \frac{K_3 \times T}{1000} \times B, \quad (9.1)$$

$$K_{\text{н}} = \frac{8 \times 1000}{1000} \times 13,4 = 107,2 \text{ г} = 0,107 \text{ кг.}$$

де K_H – кількість ниток, необхідних на тираж;
 K_H – кількість зошитів у тиражі;
 T – тираж видання, тис. екз.;
 B – норма витрат.

Для того, щоб визначити витрати лаку, який використовується для УФ-лакування обкладинки журналу, необхідно розрахувати площу обкладинки:

$$\begin{aligned} S_{o.} &= a \times b, \\ S_{o.} &= 20,5 \times 29 = 594,5 \text{ см}^2, \\ S_{o.} &= 594,5 \times 2 = 1189 \text{ см}^2 = 0,1189 \text{ м}^2, \end{aligned} \quad (9.2)$$

де $S_{o.}$ – площа обкладинки, см^2 ;
 a – ширина обкладинки, см ;
 b – довжина обкладинки, см .

Товщина шару УФ-лаку становить 5 мкм, це 0,000005 м. Визначимо об'єм лаку, необхідний для нанесення на обкладинку видання з урахуванням відходів (коефіцієнт відходів – 5%):

$$\begin{aligned} V_{\text{л.в.}} &= 0,1189 \times 0,000005 + 0,1189 \times 0,000005 \times 0,05 \approx \\ &\approx 624,22 \times 10^{-9} \text{ м}^3 \approx 62,422 \times 10^{-5} \text{ л.} \end{aligned}$$

Розрахуємо об'єм лаку, необхідний для покриття обкладинок видань всього тиражу з урахуванням відходів (коефіцієнт відходів – 5%):

$$V_{\text{л.т.}} = 62,422 \times 10^{-5} \times 1\,000 \times 1,05 \approx 0,655 \text{ л.}$$

Кольоровість видання – 4+4. Розрахуємо кількість умовних фарбовідбитків:

$$V_{\text{умов.ф.б.}} = V_{\text{умов.друк.арк.}} \times K_{\text{вид}}, \quad (9.3)$$

- де $V_{\text{умов.ф.б.}}$ – кількість умовних фарбовідбитків;
 $V_{\text{умов.друк.арк.}}$ – обсяг в умовних друкарських аркушах;
 $K_{\text{вид}}$ – кольоровість видання;
 а) для внутрішнього блоку видання:

$$V_{\text{умов.ф.б.}} = 7,5 \times (4 + 4) = 60 \text{ умов. ф. б.};$$

- б) для обкладинки:

$$V_{\text{умов.ф.б.}} = 0,23 \times (4 + 4) = 1,84 \text{ умов. ф. б.}$$

Розрахуємо кількість паперу в аркушах, необхідного для друку тиражу з урахуванням відходів:

$$P_{\text{а.}} = \frac{V_{\text{фіз.друк.арк.}} \times T}{2} \times N_{\text{відх.}}, \quad (9.4)$$

- де $P_{\text{а.}}$ – кількість паперу в аркушах;
 $V_{\text{фіз.друк.арк.}}$ – обсяг в фізичних друкарських аркушах;
 T – тираж видання, тис. екз.;
 2 – кількість задруковуваних сторін;
 $N_{\text{відх.}}$ – коефіцієнт технологічних відходів (5%), $N_{\text{відх.}} = 1,05$;
 а) для внутрішнього блоку видання:

$$P_{\text{а.}} = \frac{8 \times 1\,000}{2} \times 1,05 = 4\,200 \text{ аркушів.}$$

- б) для обкладинки:

$$P_{\text{а.}} = \frac{0,25 \times 1\,000}{2} \times 1,05 \approx 132 \text{ аркуші.}$$

Розрахуємо кількість паперу, необхідного для друку тиражу:

$$S_{\text{д.а.}} = a \times b, \quad (9.5)$$

$$S_{\text{д.а.}} = 0,6 \times 0,84 = 0,504 \text{ м}^2,$$

де $S_{\text{д.а.}}$ – площа друкованого аркуша, м²;
 a – ширина друкованого аркуша, м;
 b – довжина друкованого аркуша, м.

$$K_{\text{п.}} = S_{\text{д.а.}} \times M \times \frac{P_{\text{а.}}}{T}, \quad (9.6)$$

де $K_{\text{п.}}$ – кількість паперу, кг;
 $S_{\text{д.а.}}$ – площа друкованого аркуша, м²;
 M – щільність паперу, г/м²;
 $P_{\text{а.}}$ – кількість паперу в аркушах;
 T – тираж видання, тис. екз.
 а) для внутрішнього блоку:

$$K_{\text{п.}} = 0,504 \times 130 \times \frac{4\,200}{1\,000} = 275,18 \text{ кг};$$

б) для обкладинки:

$$K_{\text{п.}} = 0,504 \times 250 \times \frac{132}{1\,000} = 16,6 \text{ кг}.$$

Загалом на тираж: 291,78 кг.

На витрати фарби під час друкарського процесу впливають такі фактори, як спосіб друку, формат і обсяг видання, його кольоровість, тираж, а також тип використовуваної фарби.

Кількість фарби, що необхідна для друку тиражу з урахуванням відходів:

$$Q_{\text{ф.т.}} = V_{\text{умов.ф.б.}} \times q \times N_{\text{відх.}}, \quad (9.7)$$

де $Q_{\text{ф.т.}}$ – кількість фарби на тираж, кг;

$V_{\text{умов.ф.б.}}$ – кількість умовних фарбовідбитків;

q – встановлена норма витрат фарби (г) на 1 000 фарбовідбитків (середня розрахункова норма витрати офсетної фарби СМҮК – 113 г на 1 000 аркушевідбитків форматом 70×100 см);

$N_{\text{відх.}}$ – коефіцієнт технологічних відходів (відходи складають 5%),
 $N_{\text{відх.}} = 1,05$;

а) для внутрішнього блоку видання:

$$Q_{\text{ф.т.}} = 60 \times \frac{113}{1000} \times 1,05 \approx 7,12 \text{ кг};$$

б) для обкладинки:

$$Q_{\text{ф.т.}} = 1,84 \times \frac{113}{1000} \times 1,05 \approx 0,21 \text{ кг}.$$

Всього на тираж: 7,33 кг.

Отже, було розраховано поліграфічні матеріали, потрібні для виготовлення тиражу журналу. Результати розрахунків наведені у таблиці 9.1.

Таблиця 9.1 – Розрахунки кількості поліграфічних матеріалів

Найменування матеріалів	Облікова одиниця	Необхідна кількість матеріалів на тираж
Нитки	кілограми	0,107
УФ-лак	літри	0,624
Папір крейдований, 130 г/м ²	кілограми	275,18
Папір крейдований, 250 г/м ²	кілограми	16,6
Фарба	кілограми	7,33

10 РОЗРАХУНКИ ТРИВАЛОСТІ ОСНОВНИХ РЕДАКЦІЙНО-ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ

Для визначення тривалості основних редакційно-видавничих операцій було виконано відповідні розрахунки, результати яких наведено в табл. 10.1.

Таблиця 10.1 – Розрахунок тривалості основних редакційно-видавничих операцій для створення оригінал-макету журналу

№ з/п	Операція	Одиниця виміру	Кількість одиниць	Норма часу (на одиницю), хв	Загальний час, год
1	Збір інформаційних матеріалів за темами	тем	16	90	24,0
2	Підготовка та редагування текстових матеріалів	сторінок	20	40	13,3
3	Підготовка та обробка ілюстративних матеріалів	зображень	100	20	33,3
4	Верстка сторінок видання	сторінок	64	60	64,0
5	Дизайн обкладинки	сторінок	2	90	3,0
6	Попередня перевірка оригінал-макету	сторінок	64	10	10,7
7	Підготовка фінального оригінал-макету до друку	сторінок	64	5	5,3
	Усього				153,3

Під час розрахунків враховувалися раніше визначені обсяги видання, співвідношення текстового та ілюстративного матеріалу 50%/50%, повнокольоровий друк, формат журналу та особливості його художнього оформлення.

Перед початком верстки журналу було проведено підготовку всіх матеріалів, необхідних для створення оригінал-макета. На цьому етапі виконувалися пошук, відбір та редагування текстового матеріалу, підготовка

й обробка ілюстрацій, а також розробка загальної дизайн-концепції видання. Значна увага приділялася побудові модульної сітки, вибору шрифтових поєднань, кольорової гами та композиції розворотів. Комплексне опрацювання всіх складових журналу дозволило створити цілісний дизайн, у якому текстові матеріали та ілюстрації гармонійно поєднуються між собою й забезпечують комфортне сприйняття інформації читачем.

11 МАРШРУТНО-ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ВИРОБНИЦТВА ВИДАННЯ

Після визначення технології виготовлення журналу «Textura» було сформовано маршрутно-технологічну карту виробництва. Вона відображає повний технологічний маршрут виготовлення видання та містить перелік усіх виробничих операцій, обладнання, матеріалів і виконавців, необхідних для їх виконання. Розроблену карту наведено в таблиці 11.1.

Таблиця 11.1 – Карта технологічного процесу

Елемент операції	Засіб виконання елемента операції	Матеріали	Виконавець
Підбір текстового матеріалу	Інтернет	ПК, текстовий редактор	Графічний дизайнер
Підбір ілюстративного матеріалу	Інтернет	ПК, текстовий редактор	Графічний дизайнер
Підготовка текстового матеріалу	Microsoft Word	ПК, клавіатура, текстові матеріали	Графічний дизайнер
Підготовка ілюстративного матеріалу	Adobe Photoshop	ПК, клавіатура, миша, графічні матеріали, зображення	Графічний дизайнер
Розробка структури журналу	Adobe Indesign	ПК, клавіатура, миша, текстові матеріали та ілюстрації	Графічний дизайнер
Розробка модульної сітки	Adobe Indesign	ПК, клавіатура, миша, оригінал-макет	Графічний дизайнер
Розробка дизайну обкладинки	Adobe Indesign, Adobe Photoshop	ПК, клавіатура, миша, зображення, текстові матеріали	Графічний дизайнер
Верстка сторінок журналу	Adobe Indesign	ПК, клавіатура, миша, текстові матеріали, ілюстрації	Верстальник
Створення спуску шпальт	Adobe Acrobat Pro, Quite Imposing Plus	ПК, клавіатура, миша, оригінал-макет журналу	Препрес-інженер
Кольоропроба	Програмне забезпечення для кольоропроби	ПК, клавіатура, миша, оригінал-макет журналу, програмне забезпечення	Препрес-інженер
Виготовлення друкарських форм (CtP)	CtP-система (Computer-to-Plate)	Офсетні друкарські пластини	Препрес-інженер
Пробний друк	KBA Rapida 105	Друкарська машина, папір, фарба	Друкар

Продовження таблиці 11.1

Елемент операції	Засіб виконання елемента операції	Матеріали	Виконавець
Контроль якості пробного друку	Денсидометр, візуальний контроль	Пробні відбитки	Друкар
Друк тиражу	KBA Rapida 105	Крейдований папір 130 г/м ² , офсетні фарби	Друкар
Друк обкладинки	KBA Rapida 105	Крейдований папір 250 г/м ² , офсетні фарби	Друкар
Контроль якості друку	Денситометр, шкали оперативного контролю	Відбитки журналу	Контролер якості
Розрізання друкарських аркушів	Паперорізальна машина Polar	Надруковані аркуші	Оператор поліграфічного обладнання
Фальцювання аркушів	Lukes YT384TK	Друковані аркуші	Оператор поліграфічного обладнання
Комплектація блока	Комплектувальна машина	Зошити журналу	Оператор поліграфічного обладнання
Зшивання нитками	Meccanotecnica asterPRO	Нитка, зошити	Оператор поліграфічного обладнання
Обрізка блока	Тригранна різальна машина	Журнальний блок	Оператор поліграфічного обладнання
Ламінування обкладинки	Ламінатор	Матова ламінаційна плівка	Оператор поліграфічного обладнання
Приєднання обкладинки до блока	Брошурувальне обладнання	Блок журналу, обкладинки	Оператор поліграфічного обладнання
Заключний контроль якості	Візуальний контроль	Готовий журнал	Контролер якості
Пакування тиражу	Пакувальне обладнання	Поліетиленова плівка, коробки	Пакувальник

Отже, розроблена маршрутно-технологічна карта відображає повний процес виготовлення журналу «Textura», від підготовки текстових та ілюстративних матеріалів до пакування готового тиражу. У карті визначено послідовність виконання всіх виробничих операцій, необхідне обладнання, матеріали та виконавців, відповідальних за кожний етап. Такий підхід дозволяє чітко організувати процес виготовлення видання, забезпечити

узгоджену роботу всіх учасників виробництва та ефективно використовувати наявні ресурси. Крім того, маршрутно-технологічна карта допомагає контролювати якість виконання робіт на кожному етапі, що є важливою умовою отримання якісного друкованого журналу, який відповідатиме технічним вимогам, дизайнерській концепції та очікуванням цільової аудиторії.

12 РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЄКТУВАННЯ

12.1 Готова обкладинка

У результаті проєктування було розроблено оригінал-макет культурно-мистецького журналу «Textura», у якому поєднано сучасний редакційний дизайн, якісний ілюстративний матеріал та змістове наповнення, присвячене мистецтву, культурі, архітектурі й дизайну. Концепція видання побудована на гармонійному поєднанні тексту й зображень, що забезпечує цілісне візуальне сприйняття кожного розвороту. На обкладинці журналу (рис. 12.1) використано стриману композицію, що відповідає загальній стилістиці видання.

Рисунок 12.1 – Обкладинка видання

Джерело: Власна розробка

Центральним елементом є абстрактне зображення фактури, яке відображає основну ідею журналу. Назву «Textura» виконано великим контрастним шрифтом, а також розміщено службову інформацію: підзаголовок, номер випуску, сезон і перелік основних тематичних розділів. Таке оформлення привертає увагу читача та підкреслює сучасний характер видання.

12.2 Приклади сторінок

Зміст журналу (рис. 12.2) виконано у єдиній стилістиці видання та має лаконічне оформлення, яке забезпечує зручну навігацію для читача. На розвороті розміщено перелік тематичних розділів із зазначенням номерів сторінок, що дозволяє швидко знайти потрібний матеріал. Композицію доповнюють три ілюстрації, які знайомлять читача з тематикою номера ще до початку перегляду статей.

Рисунок 12.2 – Зміст

Джерело: Власна розробка

Всі розвороти журналу виконано у комбінованому форматі, що передбачає поєднання тексту та ілюстрацій у межах однієї композиції (рис. 12.3-12.10). Під час їх створення використано модульну сітку, різні способи розміщення зображень, чітку типографічну ієрархію та принципи композиційної рівноваги. Це дозволило створити динамічні, але водночас цілісні розвороти, які відповідають загальній концепції журналу.

Фарби, що зберегли історію фараонів

Ця сцена є частиною стіни, на якій зображено Небамуна, який опдає отари гусей та стада великої рогатої худоби. Він спостерігає, як фермери підганяють до нього тварин. Його писар (секретар) записує кількість тварин для його записів. Героїфіє описує сцену та записує, що говорить фермери, свариться у черзі. Писар тримає під пахвою папірус і прощає Небамуна суїей папірусу. Він добре освітлений, а на жовті має невеликі жортові складки, що свідчать про його вище становище в житті. Поруч із ним стоїть оскрині для його записів і сумка з письмовим приладдям.

Фермери виконують та роблять жести поваги до Небамуна. Чоловік позаду них тримає палицю та каже їм: «Сядьте та не розмовляйте!» Гуси фермерів зображені як величезна та жава зграя, деякі клопуть землю, а деякі махають крилами.

8 TEXTURA

Басейн (деталь) Сад Небамуна

Фермери виконують та роблять жести поваги до Небамуна. Чоловік позаду них тримає палицю та каже їм: «Сядьте та не розмовляйте!» Гуси фермерів зображені як величезна та жава зграя, деякі клопуть землю, а деякі махають крилами.

Сад Небамуна в потойбічному світі мало чим відрізняється від земних садів замкових єгиптян. Ставок повний птахів і риби, оточений квітковими кущами та гігантськими родами дерев. Серед фруктових дерев є сиомори, фінкові пальми та амфібії — фінки зображені з різним ступенем стилізації.

На правій стороні ставу богиня вигинається з дерева та пропонує фрукти та напої Небамуна (нині втраченому). Художники спочатку виготовили пофарбовані шкуру в червоному колір, але потім перефарбували її в жовтий — правильний колір для шкіри богині. Лавруку платан-фігове

дерево промовляє та вітає Небамуна як власника саду; його слова записані в ієрогліфах.

Тут басейн зображено зверну, з трьома рядами дерев, розташованими по його краях. Халви басейну були пофарбовані темнішим синім пігментом; більша його частина втрачена, як-от земля на деревах і кущах.

Небамуна був бухгалтером, відповідальним за зерно у великому храмі Амона в Карнаку. Ця сцена з його гробниці-каплиці показує чиновників, які оглядають поле. Фермер перевіряє межовий знак поля.

Неподалік, під тінню фігового дерева сиомора, чинакості далі колісниця для групи чиновників. Інші, менші фрагменти цієї стіни зараз знаходяться в Єгипетському музеї в Берліні, Німеччина, як збирають та оброблюють зерно.

TEXTURA 9

Рисунок 12.3 – Розворот журналу

Джерело: Власна розробка

Дефект, що виявився перевагою

Ефект горбика відкрив біолог Френк Фіш, коли помітив плавець мертвого викинутого на берег кита довжиною понад чотири метри в аеродинамічну трубу — і виявив, що нерівна кромка працює ефективніше за ідеально гладку, всупереч усім класичній аеродинаміці.

У 2005 році Фіш разом з інженером Фойлом Ватсом та підприємцем Сіланом Дьюаром заснували компанію WhalePower, яка запатентувала перенесення цієї геометрії на лопаті турбін, вентиляторів і насосів.

Вимірні показники в аеродинамічній трубі:

- зниження опору повітря на 32%
- приріст підйомної сили на 8%
- тут атаки до зриву потоку зростає на 42% (лопате «тримається» довше, перш ніж почати втрачати ефективність).

Найцікавіше в цій історії — не сам винахід, а те, скільки часу знадобилося, щоб його визнати. Десятиліттями інженери вважали горбки на плавець кита біологічною вигадковістю, майже вадодою, — так само, як колись вважали помилкою нерівний край крила метелика чи шорстку шкуру акули. Лише коли хтось наважиться перевірити цю «помилку» в аеродинамічній трубі, з'ясувалося, що еволюція вже давно розв'язала задачу, над якою людство билосся зі своїми ідеально гладкими лопатями.

Може, це найбільший урок біології загалом: природа рідко буває неідеальною, вона просто оптимізує за критеріями, які ми ще не навчилися бачити.

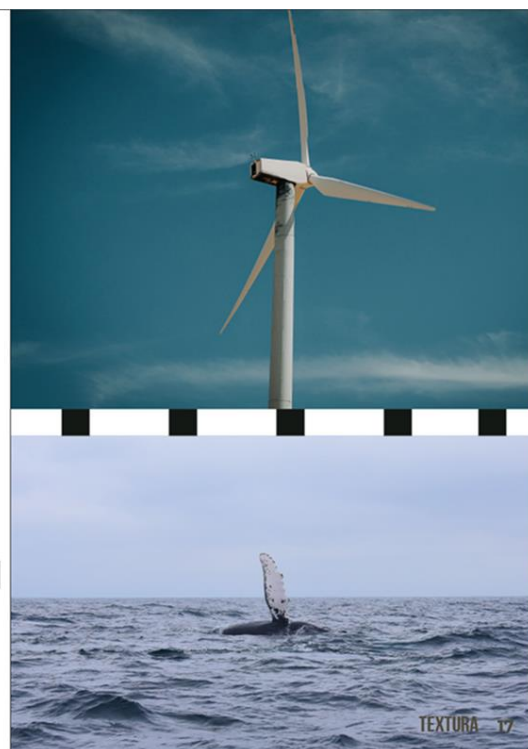
Німечкий аеросамітний центр (DLR) окремо протестував лопаті з горбиками для вітрогенераторів і зафіксував: рівень шуму нижче щонайменше на 2 децибелі,

знос матеріалу менший на 6-8%, а строк служби ключових компонентів довший на 25% — це додаткові 3-6 років роботи турбіни, якщо середній ресурс становить 12-25 років.

Сьогодні технології застосовують не лише у вітроенергетиці, а й у промислових вентиляторів, витяжних системах, насосах та навіть у підводних припливних турбінах — а ось на крилах літаків горбки поки що залишаються лише предметом досліджень. Цікаво, що ефект горбика працює не завжди зменшення контакту з повітрям, як можна було б припустити. Навпаки, вони виступ формув невеликі вихори, які спрямовують повітряний потік уздовж поверхні лопаті. Це допомагає потоку довше залишатися прилеглим до її поверхні, зменшуючи ризик зриву та втрати ефективності. Саме тому лопаті з горбиками демонструють кращі характеристики навіть за складних погодних умов, коли швидкість і напрямки вітру постійно змінюються.

16 TEXTURA

TEXTURA 17

Рисунок 12.4 – Розворот журналу

Джерело: Власна розробка

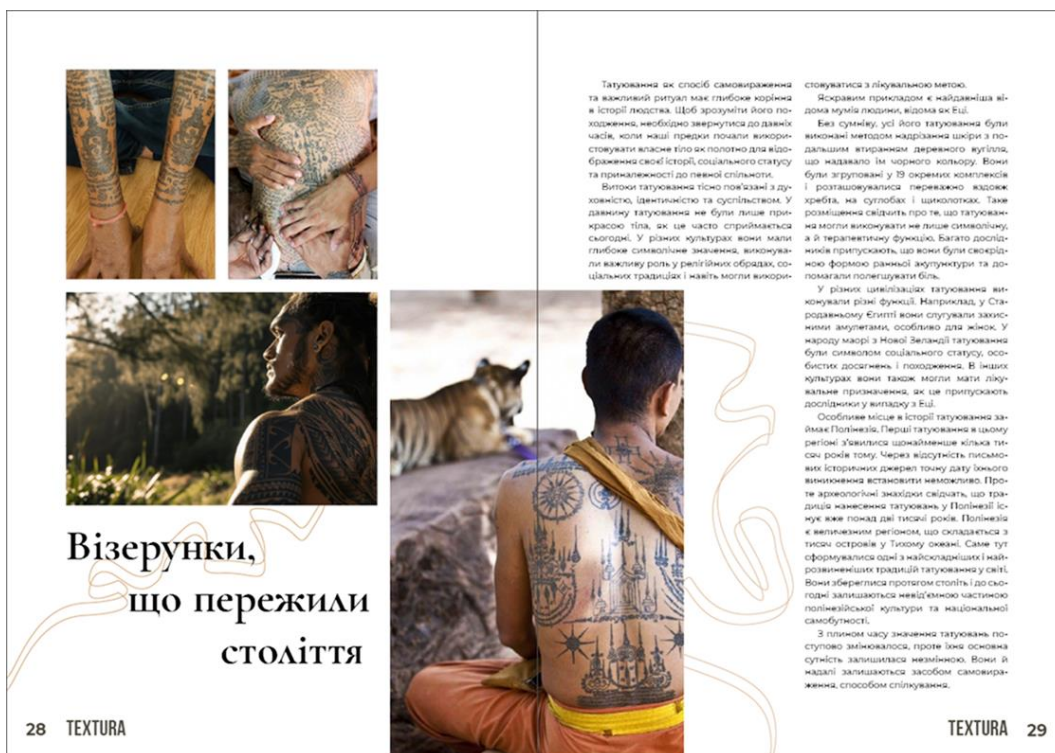

Рисунок 12.5 – Розворот журналу

Джерело: Власна розробка

Рисунок 12.6 – Розворот журналу

Джерело: Власна розробка

Рисунок 12.7 – Розворот журналу

Джерело: Власна розробка

Рисунок 12.8 – Розворот журналу

Джерело: Власна розробка

Рисунок 12.9 – Розворот журналу
Джерело: Власна розробка

Рисунок 12.10 – Розворот журналу
Джерело: Власна розробка

13 ЕКОНОМІЧНА ЧАСТИНА

13.1 Характеристика продукції

Розроблюване видання «Textura» є друкованим культурно-мистецьким журналом, у якому поєднуються матеріали про мистецтво, дизайн, архітектуру та сучасну культуру. Видання побудоване на гармонійному поєднанні тексту та ілюстрацій, що допомагає повніше розкрити зміст кожної статті й зробити інформацію більш доступною для сприйняття. Основною метою журналу є популяризація культурно-мистецької сфери, ознайомлення читачів із сучасними творчими процесами та створення якісного друкованого видання, яке поєднує інформативність, естетичне оформлення та зручність користування.

Журнал «Textura» розроблено у форматі 60×84/8 з розміром блока після обрізки 205×290 мм. Обраний формат є зручним для культурно-мистецького видання, оскільки дозволяє гармонійно поєднувати текстові матеріали з великою кількістю ілюстрацій, фотографій та графічних елементів, забезпечуючи їх якісне візуальне сприйняття. Обсяг журналу становить 64 сторінки, а запланований тираж – 1000 примірників. Друк здійснюється офсетним способом на машині KBA Rapida 105 із використанням крейдованого паперу щільністю 130 г/м², що забезпечує чітке відтворення тексту, насичену кольоропередачу та високу якість ілюстративного матеріалу. Журнал має м'яку обкладинку типу 3, яка є одним із найпоширеніших рішень для сучасних журнальних видань, забезпечує зручність користування та достатню міцність під час експлуатації. Для покращення зовнішнього вигляду й підвищення зносостійкості обкладинка оздоблюється матовою ламінацією.

У процесі проєктування журналу було виконано всі основні етапи підготовки видання: проведено аналіз ринку та аналогів, сформовано концепцію, розроблено дизайн і оригінал-макет, обґрунтовано вибір

технології виготовлення, виконано необхідні виробничі розрахунки та підготовлено макет до друку. У результаті створено сучасний культурно-мистецький журнал, який поєднує інформативний зміст, якісне поліграфічне виконання та привабливе візуальне оформлення, відповідаючи вимогам цільової аудиторії й сучасним тенденціям журнального дизайну.

13.2 Оцінка ринку збуту

Культурно-мистецькі журнали займають порівняно невелику, але стабільну нішу на українському ринку друкованої продукції. Незважаючи на загальне скорочення кількості друкованих періодичних видань, інтерес до якісного контенту про мистецтво, дизайн, архітектуру та сучасну культуру зберігається. Основними читачами таких журналів є студенти творчих спеціальностей, викладачі, митці, дизайнери, архітектори та всі, хто цікавиться культурними процесами. Для цієї аудиторії друкований журнал залишається не лише джерелом інформації, а й естетичним об'єктом, який приємно зберігати та переглядати повторно.

Водночас ринок культурно-мистецьких журналів в Україні залишається недостатньо насиченим. Значна частина подібних видань має вузьку спеціалізацію або видається невеликими накладками за підтримки культурних установ чи грантових програм. Через це читачі мають обмежений вибір сучасних друкованих журналів, що поєднують якісний дизайн, актуальні теми та доступну форму подачі матеріалу. Саме тому створення нового культурно-мистецького журналу можна вважати перспективним напрямом розвитку друкованих медіа.

Конкурентоспроможність журналу «Textura» забезпечується поєднанням сучасного дизайну, якісного поліграфічного виконання та різнопланового змісту, присвяченого мистецтву, дизайну, архітектурі й культурі. На відміну від суто наукових видань, журнал орієнтується на ширшу аудиторію, використовуючи доступний стиль викладу та значну кількість

ілюстративного матеріалу. Це робить його цікавим не лише для фахівців, а й для читачів, які прагнуть ознайомитися з культурно-мистецькою тематикою.

Перспективними напрямками реалізації журналу є книжкові мережі, інтернет-магазини, офіційні сайти видавництв, а також книжкові фестивалі, мистецькі виставки та культурні події. Такі майданчики об'єднують цільову аудиторію видання та створюють сприятливі умови для його популяризації. Додатковим чинником успішного збуту є використання соціальних мереж, через які можна регулярно інформувати читачів про вихід нових номерів і підтримувати інтерес до журналу.

Отже, незважаючи на складний стан українського ринку друкованих медіа, культурно-мистецькі журнали мають перспективи розвитку завдяки своїй вузькій, але зацікавленій аудиторії. Журнал «Textura» відповідає сучасним вимогам до оформлення та змісту подібних видань, що створює передумови для його успішного позиціонування на ринку та формування кола постійних читачів.

13.3 Конкуренція

Попри загальне скорочення кількості друкованих періодичних видань в Україні після 2022 року, сегмент культурно-мистецьких журналів продовжує існувати та поступово адаптується до сучасних умов. Водночас кількість друкованих видань такої тематики залишається невеликою, а більшість із них виходять обмеженими накладом або за підтримки державних і культурних інституцій [31]. Це свідчить про те, що рівень конкуренції в цьому сегменті є нижчим, ніж у масових періодичних виданнях, однак кожен новий журнал повинен пропонувати читачеві власну концепцію та якісний контент.

Основними конкурентами журналу «Textura» можна вважати друковані культурно-мистецькі видання «Антиквар», ART UKRAINE та «Образотворче мистецтво», які вже мають сформовану аудиторію та впізнаваність. Водночас кожне з них орієнтується на окремий напрям: «Антиквар» висвітлює історію

мистецтва, музейну справу й колекціонування, ART UKRAINE зосереджується на сучасному українському мистецтві та виставковій діяльності, а журнал «Образотворче мистецтво» публікує переважно матеріали професійного мистецтвознавчого спрямування [32]. Через це універсальних культурно-мистецьких журналів, які одночасно висвітлюють мистецтво, дизайн, архітектуру та культуру в сучасному форматі, на українському ринку представлено небагато.

Додаткову конкуренцію друкованим журналам створюють цифрові медіа та онлайн-платформи, які дозволяють швидко поширювати інформацію й регулярно оновлювати матеріали. Проте друковані культурно-мистецькі видання залишаються затребуваними серед читачів, які цінують якісне поліграфічне виконання, продуманий дизайн та можливість працювати з матеріалом у паперовому форматі. Це підтверджується проведенням спеціалізованих заходів, зокрема Kyiv Art Book Fair, який об'єднує незалежних видавців мистецьких видань, дизайнерів і читачів та демонструє збереження інтересу до друкованої культурної продукції [33].

Журнал «Textura» має всі передумови зайняти власну нішу на українському ринку завдяки поєднанню сучасного дизайну, якісного поліграфічного виконання та широкої культурно-мистецької тематики. На відміну від більшості існуючих аналогів, видання орієнтоване не лише на фахівців, а й на широку аудиторію, яка цікавиться мистецтвом, дизайном, архітектурою та сучасною культурою. Саме така концепція підвищує його конкурентоспроможність і створює передумови для успішної реалізації на сучасному українському ринку.

13.4 Виробничий план

Розроблення виробничого плану є одним із ключових етапів економічного обґрунтування проєкту, адже саме він дозволяє визначити потребу в матеріалах для виготовлення всього накладу журналу. Правильно виконані розрахунки

сприяють раціональному використанню паперу, фарби та інших матеріалів, допомагають зменшити можливі виробничі втрати й оптимізувати процес виготовлення продукції. Результати розрахунків основних виробничих показників у натуральному вираженні наведено в таблиці 13.1.

Таблиця 13.1 – Визначення показників виробництва

№	Операція	Одиниця виміру	Обсяг виробн.	Норма часу на од., хв.	Кільк., маш.-год	Чисел., ос.	Кільк. нормо-годин
1	Отримання замовлення	години	1,5	—	1,5	1	1,5
2	Збір інформаційних матеріалів за темами	тем	16	90	24	1	24
3	Підготовка та редагування тексту	сторінок	20	40	50	1	50
4	Підготовка та обробка ілюстративних матеріалів	зображень	100	20	33,3	1	33,3
5	Верстка сторінок видання	сторінок	64	60	64	1	64
6	Дизайн обкладинки	сторінок	2	90	3	1	3
8	Попередня перевірка оригінал-макету	сторінок	64	10	10,7	1	10,7
7	Підготовка фінального макета до друку	сторінок	64	5	5,3	1	5,3
8	Спуск шпальт	шт.	1	30	0,5	1	0,5
9	Кольоропроба	шт.	1	60	1	1	1
10	Виготовлення друкарських форм	шт.	16	30	32	1	32
11	Друк пробного екземпляру	шт.	1	30	0,5	1	0,5
12	Контроль якості пробного екземпляру	шт.	1	15	0,3	1	0,3
13	Друк тиражу	аркушів	4 332	0,01	1,1	1	1,1
14	Ламінація обкладинки	аркушів	132	0,1	0,22	1	0,22
15	Розрізання та фільцювання аркушів	аркушів	4 332	0,1	7,2	1	7,2
16	Комплектація блоку	шт.	1 000	0,015	0,25	1	0,25
17	Ниткошвейне скріплення блоку	шт.	1 000	0,015	0,25	1	0,25
18	Обрізка	шт.	1 000	0,015	0,25	1	0,25
19	Приєднання обкладинки	шт.	1 000	3	5	1	5
20	Контроль якості готової продукції	шт.	50	10	8,3	1	8,3
21	Пакування тиражу	шт.	1 000	0,15	2,5	2	2,5

Однією зі складових собівартості розробки журналу «Textura» є витрати на оплату праці спеціалістів, які брали участь у його створенні. До процесу розробки були залучені фахівці різних напрямів, які виконували підготовку текстових та ілюстративних матеріалів, розробку дизайну, верстку оригінал-макета, додрукарську підготовку, а також забезпечували виконання друкарських і післядрукарських операцій. Розмір оплати праці визначався з урахуванням обсягу виконаних робіт та ролі кожного спеціаліста у виробничому процесі.

Для розрахунку заробітної плати використовувалися актуальні дані відкритих джерел, зокрема інформація з порталів пошуку роботи, статистичних матеріалів і досліджень ринку праці щодо рівня оплати праці працівників видавничо-поліграфічної сфери України станом на 2026 рік. Підсумкові результати розрахунків наведено в таблиці 13.2.

Таблиця 13.2 – Розрахунок заробітної плати працівників

Посада	Чисельність, ос.	Основна заробітна плата за 1 годину, грн	Основна заробітна плата відповідно до нормо-годин, грн	Додаткова заробітна плата (премії та доплати)		Усього, грн (основна та додаткова заробітна плата)
				Процент, %	Сума, грн	
Графічний дизайнер	1	350,56	99 103,31	10,00	9 910,33	10 9013,64
Препрес-інженер	1	227,34	5 698,50	5	284,93	5 983,43
Оператор поліграфічного обладнання	1	286,45	2 658,46	0	—	2 658,46
Друкувальник	1	277,65	2 759,32	0	—	2 759,32
Пакувальник	2	183,26	1 896,49	0	—	3 792,98
Всього	6		112 116,08		10 195,26	124 207,83

Сума єдиного соціального внеску (ЄСВ) станом на 2026 рік становить 22 % від сукупної суми основної та додаткової заробітної плати. Загальна сума ЄСВ на весь обсяг робіт складає 26 908,49 грн.

Окрім витрат на оплату праці, важливо визначити вартість основних поліграфічних матеріалів, необхідних для виготовлення тиражу журналу. До них належать папір для внутрішнього блока та обкладинки, друкарська фарба,

нитки для скріплення блока, ламінаційна плівка та інші матеріали, що використовуються під час виробництва. Розрахунок витрат на поліграфічні матеріали наведено в таблиці 13.3.

Таблиця 13.3 – Розрахунок основних поліграфічних матеріалів

Назва матеріалу	Одиниця виміру	На одиницю продукції			На обсяг виробництва	
		витратна норма матеріалу	ціна матеріалу, грн	витрати, грн	кількість матеріалу	витрати, грн
Нитки	кілограм	—	74,56	0,008	0,107	7,98
УФ-лак	літр	—	650,00	0,406	0,624	405,60
Папір крейдований, 115 г/м ²	кілограм	—	72,00	19,81	275,18	19 812,96
Папір крейдований, 135 г/м ²	кілограм	—	95,00	1,58	16,6	1 577,00
Фарба	кілограм	—	550,00	4,03	7,33	4 031,50
Всього				25,83		25 835,04
Транспортні витрати (5 %)						1 291,75

Для знаходження ціни та собівартості продукції, потрібно розрахувати:

- витрати на утримання й експлуатацію устаткування, які складають 40 % від основної заробітної плати основних виробничих робітників;
- загальновиробничі витрати, які складають 40 % від основної заробітної плати основних виробничих робітників;
- адміністративні витрати, які складають 40 % від основної заробітної плати основних виробничих робітників.

Розрахунок собівартості продукції наведено у таблиці 13.4.

Ціна реалізації продукції включає в себе такі складники: виробничу собівартість, адміністративні витрати, витрати на збут і прибуток та обчислюється за наступною формулою:

$$Ц = ВС + B_a + B_z + П, \quad (13.1)$$

де Ц – ціна реалізації продукції (послуг);
 ВС – виробнича собівартість продукції (послуг);
 В_а – визнані адміністративні витрати;
 В_з – витрати на збут продукції;
 П – сума прибутку.

Таблиця 13.4 – Розрахунок калькуляції собівартості та ціни продукції

№	Показник	Сума витрат на одиницю продукції, грн	Сума витрат на весь обсяг виробництва, грн
1	Матеріали	25,83	25 835,04
2	Куповані напівфабрикати та комплектувальні вироби, роботи і послуги виробничого характеру сторонніх підприємств та організацій	2,5	2 500,00
3	Паливо й енергія на технологічні цілі	0,91	905,08
4	Основна заробітна плата основних виробничих робітників (ОЗП)	112,12	112 116,08
5	Додаткова заробітна плата основних виробничих робітників (ДЗП)	10,20	10 195,26
6	Єдиний соціальний внесок (22 % від ОЗП+ДЗП)	26,91	26 908,49
7	Витрати на утримання та експлуатацію устаткування (40 % від ОЗП)	44,85	44 846,43
8	Загальновиробничі витрати (40 % від ОЗП)	44,85	44 846,43
9	Виробнича собівартість (сума рядків 1-8)	268,15	268 152,82
10	Адміністративні витрати (40 % від ОЗП)	44,85	44 846,43
11	Витрати на збут (5 % від рядка 9)	13,41	13 407,64
12	Повні витрати (сума рядків 9-11)	326,40	326 406,89
13	Прибуток (30 % від рядка 12)	97,92	97 922,07
14	Відпускна ціна (сума рядків 12-13)	424,32	424 328,96

Отже, за результатами виконаних розрахунків вартість одного примірника видання становить 424,32 грн, а загальна вартість усього накладу 424 328,96 грн. Оскільки операції з підготовки, виготовлення та розповсюдження друкованої книжкової продукції в Україні звільняються від сплати ПДВ, податок на додану вартість до розрахунку не включався. Сформована ціна враховує запланований рівень рентабельності, що дозволяє отримати прибуток від реалізації накладу в розмірі 97 922,07 грн і свідчить про економічну обґрунтованість проєкту.

ВИСНОВКИ

У процесі виконання кваліфікаційної роботи було досягнуто поставленої мети – розроблено оригінал-макет культурно-мистецького журналу «Textura», який поєднує сучасні принципи редакційного дизайну, продуману структуру, якісне текстове наповнення та візуально цілісне оформлення. Створений журнал орієнтований на широку аудиторію, що цікавиться мистецтвом, культурою, дизайном і візуальними комунікаціями, та відповідає сучасним вимогам видавничо-поліграфічної галузі.

Під час виконання роботи було виконано всі поставлені завдання, що охоплювали повний цикл створення друкованого видання: від аналізу ринку та аналогів до розробки дизайну, вибору технології виготовлення, проведення виробничих й економічних розрахунків. Обґрунтовано вибір програмного забезпечення, способу друку, поліграфічних матеріалів і виробничого обладнання, а також складено маршрутно-технологічну карту виготовлення журналу.

У розділі 1 «Аналіз завдання» було проаналізовано технічне завдання, визначено основні характеристики майбутнього видання та сформовано портрет цільової аудиторії. Це дозволило визначити вимоги до змістового наповнення, структури та дизайнерського оформлення журналу.

У розділі 2 «Аналітичний огляд літератури та аналогів» досліджено сучасний стан ринку культурно-мистецьких журналів в Україні, проаналізовано видання-аналоги та нормативні вимоги до журнальної продукції. Проведений аналіз дав змогу визначити актуальні тенденції редакційного дизайну та сформувати концепцію власного видання.

У розділі 3 «Розробка технічної характеристики видання» визначено формат журналу, його конструкцію, обсяг, матеріали, спосіб скріплення та основні поліграфічні характеристики, необхідні для подальшого проєктування й виготовлення.

У розділі 4 «Розробка схеми технологічного процесу виготовлення видання» побудовано послідовність виробничих операцій від додрукарської підготовки до післядрукарської обробки, що забезпечує раціональну організацію процесу виготовлення журналу.

У розділі 5 «Вибір та обґрунтування способу друку та обладнання» виконано порівняльний аналіз способів друку та поліграфічного обладнання. За результатами дослідження обрано офсетний спосіб друку як найбільш доцільний для виготовлення накладу журналу, а також підібрано обладнання, що забезпечує високу якість друку.

У розділі 6 «Програмне забезпечення» проведено аналіз програмних засобів для підготовки текстових матеріалів, обробки графіки та верстки. Для реалізації проєкту обрано програмне забезпечення, яке забезпечує ефективне створення якісного оригінал-макета.

У розділі 7 «Проектування дизайну оригінал-макета» розроблено єдину дизайн-концепцію журналу, визначено модульну сітку, типографіку, кольорову гаму, принципи розміщення текстового й ілюстративного матеріалу, виконано верстку сторінок і підготовлено спуск шпальт.

У розділі 8 «Розрахунки обсягу видання» визначено обсяг журналу в основних видавничих і поліграфічних одиницях виміру, що стало основою для подальших виробничих розрахунків.

У розділі 9 «Вибір основних матеріалів та розрахунок їх кількості» здійснено підбір поліграфічних матеріалів і визначено їх необхідну кількість для виготовлення накладу журналу.

У розділі 10 «Розрахунки тривалості основних редакційно-виробничих процесів» визначено часові витрати на виконання всіх етапів створення та виготовлення журналу, що дозволило оцінити тривалість виробничого циклу.

У розділі 11 «Маршрутно-технологічна карта виробництва видання» розроблено послідовність виконання технологічних операцій із зазначенням необхідних матеріалів, обладнання та виконавців, що забезпечує ефективну організацію виробничого процесу.

У розділі 12 «Результати проєктування» представлено готовий оригінал-макет журналу «Textura», продемонстровано оформлення обкладинки, внутрішніх розворотів і приклади дизайнерських рішень, реалізованих відповідно до обраної концепції.

У розділі 13 «Економічне обґрунтування роботи» проведено оцінку ринку збуту, аналіз конкурентного середовища, виконано виробничі та економічні розрахунки, які підтвердили економічну доцільність виготовлення журналу та перспективність його реалізації.

Отже, за результатами виконання кваліфікаційної роботи можна зробити висновок, що розроблений оригінал-макет культурно-мистецького журналу «Textura» відповідає сучасним вимогам редакційного дизайну та поліграфічного виробництва. Видання поєднує змістовне наповнення, сучасні дизайнерські рішення й якісне поліграфічне оформлення, що робить його конкурентоспроможним у сегменті культурно-мистецьких друкованих видань та перспективним для подальшої реалізації.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Держстандарт України. (2006). Видання книжкові та журнальні. Вимоги до форматів. На заміну ГОСТ 5773-90. (ДСТУ 4489:2005).
2. Кулішова, Н.Є., Яценко, Л.О., & Ткаченко, В.П. (2024). Проєктування друкованих видань та технологій їхнього виготовлення: навч. посіб. для здобувачів вищої освіти з дисципліни «Основи технології поліграфічного виробництва» та з виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи спеціальності 186 Видавництво та поліграфія. Харків: ХНУРЕ. <https://doi.org/10.30837/978-966-659-365-1>.
3. Книжкова палата України. (n. d.). У 2023 році тираж періодики скоротився у 2,3 раза. <https://skilky-skilky.info/u-2023-rotsi-tyrazh-periodyky-skorotyvsia-u-2-3-raza/>.
4. Detector. (n.d.). Медіа ландшафт друкованих медіа в Україні – 2024. <https://detector.media/infospace/article/234226/2024-11-02-media-landshaft-drukovanykh-media-v-ukraini-2024/>.
5. Thepage. (n.d.). Українці досі читають паперову пресу: скільки видавництв залишилось в Україні і звідки у них гроші. <https://thepage.ua/ua/news/ukrayinski-drukovani-media-2025-kilkist-vidan-ta-zvidki-v-nih-groshi>.
6. Nstdu. (n. d.). Культурні видання. <https://nstdu.com.ua/kulturni-vidannya/>.
7. Detector. (n. d.). В Україні запустили журнал про культуру та ідеї «Re Visions». <https://detector.media/infospace/article/240573/2025-05-04-v-ukraini-zapustyly-zhurnal-pro-kulturu-ta-idei-revisions/>.
8. Antikvar.ua. (2026). <https://antikvar.ua/133-samarkandska-eropeya-ukrayinskyh-hudozhnykiv-1941-1944/>.
9. Кулішова, Н.Є., & Погребняк, В.М. (2026). Формування дизайн-концепції культурно-мистецького журналу «Текстура» на основі аналізу

сучасних журнальних видань-аналогів. Поліграфічні, мультимедійні та web-технології. Т. 2. (с. 86-87).

10. Artkyiv. (n. d.). <https://artkyiv.com/product/art-ukraine>.
11. Solomiyamag. (n. d.). <https://solomiyamag.com/>.
12. Frieze. (n. d.). <https://www.frieze.com/editorial>.
13. Aperture. (n. d.). <https://store.aperture.org/collections/new-releases/products/aperture-no-263>
14. Держстандарт України. (1996). Видання. Основні види. Терміни та визначення. (ДСТУ 3017-95).
15. Держстандарт України. (2007). Технологія поліграфічних процесів: Терміни та визначення понять. (ДСТУ 3003:2006).
16. Machineseeeker. (n. d.). Kba Rapida 72. <https://www.machineseeeker.com.ua/mss/kba+rapida+72+4>.
17. Exapro. (n. d.). Offset 5 Kolorow KBA Rapida 105-5+L CX ALV2 SAPC. <https://www.exapro.pl/kba-rapida-105-5l-cx-alv2-sapc-p10204054/>.
18. Machinery Europe. (n. d.). KBA RAPIDA 142-5+L Maszyna Offsetowa Arkuszowa. <https://mekes.com/product/kba-rapida-142-6-l-offset-printing-press/>.
19. Workspace.google. (n. d.). <https://workspace.google.com/products/docs/>.
20. Libreoffice. (n. d.). <https://www.libreoffice.org/#screenshots>.
21. Microsoft. (n. d.). <https://www.microsoft.com/pl-pl/microsoft-365/word>.
22. Adobe. (n. d.). Photoshop-lightroom. <https://www.adobe.com/products/photoshop-lightroom.html>.
23. Paintshoppro. (n. d.). <https://www.paintshoppro.com/en/>.
24. Adobe. (n. d.). Photoshop. <https://www.adobe.com/products/photoshop.html>.
25. Adobe. (n. d.). Illustrator. <https://www.adobe.com/products/illustrator.html>.
26. Adobe. (n. d.). Indesign. <https://www.adobe.com/products/indesign.html>.
27. Сельменська, З.М., & Комар, С.М. (2014). Модульна сітка в дизайні періодичних видань. Наукові записки, 3(48), 69-73.
28. Дурняк, Б.В., Ткаченко, В.П., & Чеботарьова, І.Б. (2011). Стандарти в поліграфії та видавничій справі: довідник. Львів: УАД.

29. Шпак, В.І. (2019). Словник сучасних поліграфічних термінів: книга редактора. ДП «Експрес-об'ява».

30. Приватне підприємство «ЮНІСОФТ». (2015). Технологічні рекомендації. https://unisoft.ua/wp-content/uploads/2021/06/General-guides-on-choosing-paper_ua.pdf.

31. Український інститут книги. (2025). Дослідження книжкового ринку України. <https://ubi.org.ua/en/activity/doslidzhennya/doslidzhennya-2025>.

32. wikipedia. (n. d.). Журнал «Образотворче мистецтво». https://en.wikipedia.org/wiki/Obrazotvorche_Mystetstvo/

33. Павільйон Культури. (2025). Kyiv Art Book Fair 2025. <https://pavilionofculture.org/kyiv-art-book-fair-2025>.